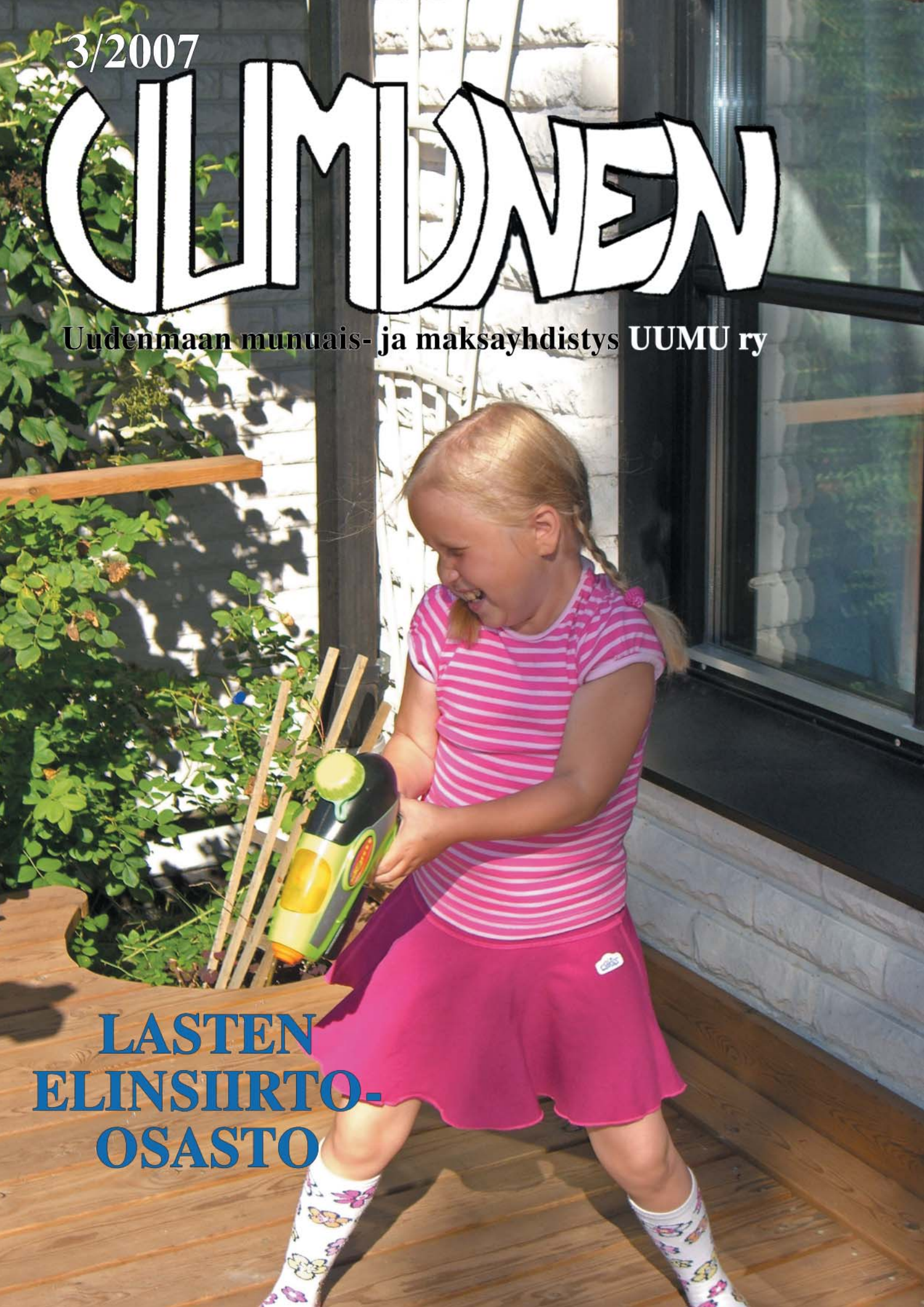

3/2007

UUMU

Uudenmaan munuais- ja maksayhdistys UUMU ry

LASTEN
ELINSIIRTO-
OSASTO

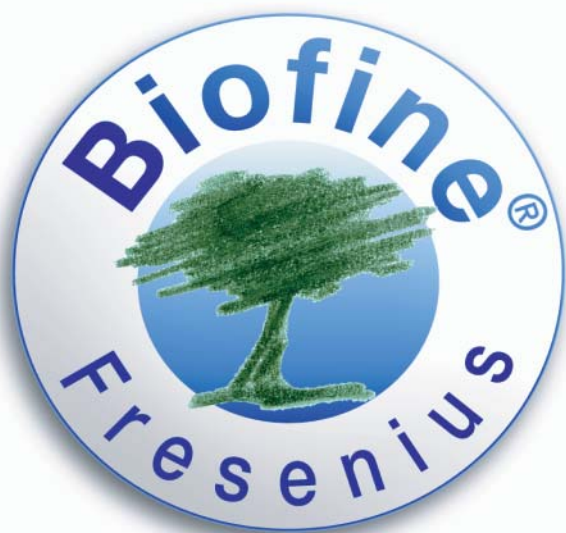

*Kaikki perus- ja erikois-
hammaslääketieteen
palvelut saman katon alla*

Hammaslääkäri- asema Fossa Oy

Pieni Roobertinkatu 16 A,
00120 Helsinki
Puh. 09-696 29 90
Fax 09-696 29 910

Fresenius Medical Care käyttää
Biofine® -muovia PD-tuotteissa

Biofine® ei sisällä PVC:tä ja haitallisia
muovinpehmentimiä, kuten ftalaatteja.
Biofine® voidaan hävittää polttamalla
– palaessa syntyy vettä ja hiilidioksidia.
Biofine® on ympäristöystävällinen
ja voidaan kierrättää.

Fresenius Medical Care

Fresenius Medical Care Suomi Oy - Valimotie 13 b B, 00380 Helsinki
Puh. (09)670166 Fax. (09)670761 www.fresenius-suomi.fi

3/2007

Uudenmaan munuais- ja maksa-
yhdistys UUMU ry:n jäsenlehti

Uumunen 4/2007
ilmestyy viikolla 45
Aineisto viimeistään 19.10

Pääkirjoitus	0 3
Puheenjohtajalta	0 4
Hallitus	0 5
Yhteistyö	0 6
Uusi aluesihteeri	0 7
Lastenklinitikka K3	0 8
Ronja Lahti	1 0
Syöte talvirieha	1 4
Tapahtumakalenteri	1 5
Kesämatka Viroon	2 0
Testimatka dialyysiin	2 2
Malminkartano	2 4
Soura	2 5
Tutkimustulokset	2 7
Bollywood	2 8
sairashuumoriam	3 0
Yhteystiedot	3 1

Synttärilahjaksi elinsiirto

Lastenklinitikka K3-osasto

15 TAPAHTUMA

kalenteri

20 Uumulaiset kesämatkalla Virossa

24 Malminkartanon ja Souran dialyysiasemien tulevaisuus ?

päätoimittaja

Syksy tuskin ehtii alkaa, kun uusi Uumunen tupsahtaa postista.

Tässä numerossa esitellään lastenklinitikan K3-osasto. Siellä hoidetaan Suomen kaikkien lasten elinsiirrot. Lisäksi lapsiperhe kertoo tarinansa kaikille lukijoille. Kiitoksia haastattelusta ja terveiset reippaalle Ronjalle.

Kun näkee miten energinen ja elämäniloinen tyttö Ronja on, unohtaa omat pikku kremppansa. Tässä 8-vuotias tyttö voi opettaa monta kertaa vanhempiaan: positiivinen asenne auttaa.

Lehdessä on tietyistä syistä tällä kertaa paljon dialyysiasiaa. Muutoksia on tulossa. Tuttu on aina niin turvallista ja rutiineihin on ihana upota. Ei kai muutos välttämättä huonoa ole? Eihän...

Hoitoonpääsy Suomessa on taattu, mutta olisiko liian yllälistä, jos pitkäaikaispotilaat saisivat itse enemmän vaikuttaa hoitopaikkansa sijaintiin ja sen olosuhteisiin?

Ensi numeroon saamme toivottavasti enemmän maksa-asioitakin. Nyt kaikki "maksalaiset" keksimään kiinnostavia aiheita. Teidän apuunne tarvitaan.

Hyvää syksyä kaikille lukijoille! Muistakaa, että syksylläkään ei ole pakko olla yliaktiivinen - jos ei halua.

Päätoimittaja:
Petri Inomaa

Toimitusneuvosto:
Petri Inomaa
Sirpa Martinviita
Hannu Ouvinen

uumunen@uumu.fi

YKSI ASKEL ETEEN, KAKSI ASKELTA TAAKSE ?

Yhdistyksemme juhluvuosi jatkuu. Juhlavuonna on tapahtunut paljon niin meillä kuin muualla. Järjestimme huhtikuun puolivälissä upean 40-vuotisjuhlan maineikkaassa Finlandia-talossa. Päätimme keväällä, että virkistysmatkoista ja muista maksullista tapahtumista kaikki jäsenet joutuvat maksamaan yhtä suuren maksun riippumatta siitä, onko potilasjäsen tai ei-potilasjäsen. Tähän saakkahan potilasjäsenien maksut ovat olleet selkeästi pienempiä. Potilasjäsenet eivät tule menettämään mitään, sillä yhdistys korvaa aina huomattavan osan virkistystapahtumien kuluista.

Viime talven aikana käsitelimme kolmessa eri kokouksessa liiton yhteisen jäsenrekisteriin liittymistä. Liitto suunnitteli ja toteutti Raha-automaattiyhdistyksen tuella yhteisen jäsenrekisterin perustamisprojektin. Hanke oli kalleudestaan huolimatta tarpeellinen, sillä monilla pienillä jäsenyhdistyksillä ei ole ajan tasalla olevaa jäsenluetteloa. Nämä yhdistykset tarvitsevat uutta jäsenrekisteriä. Tietysti on myös liiton etu, että sillä on oikea-aikaiset ja paikkansapitävät tiedot yhdistysten henkilöjäsenistä. Liitolla itsellään ei ole henkilöjäseniä. Liiton jäseniä ovat yhdistykset, joita Salon yhdistyksen perustamisen jälkeen on nyt jo 20! Onkohan vielä lisää perusteilla?

Saamiemme tietojen mukaan rekisteriin on toistaiseksi liittynyt 17 yhdistystä ja kolme yhdistystä ei ole liittynyt. Kahden suurimman yhdistyksen eli Uudenmaan ja Pirkanmaan yhdistysten lisäksi Etelä-Karjalan yhdistys on jättäytynyt ulkopuolelle. Miksi UUMU ei liittynyt yhteisrintamaan? Miksi katsoimme asiaa enemmän oman yhdistyksen kuin valtakunnallisen liiton näkökulmasta? Olisiko liiton ja monien muiden yhdistysten etu pitänyt asettaa ainakin tässä tapauksessa paikallisen edun edelle? UUMU ei tietystikään tieten tahtoen halunnut ryhtyä liiton uudistuksen jarruttajaksi. Katsoimme, että hanke voi toteutua myös ilman meitä. Yhteisestä hankkeesta poisjääntiin on kuitenkin aivan rationaalisia syitä.

UUMULLA on oma toimiva jäsenrekisteri, joka on ajan tasalla ja jossa on ne tiedot, joita jäsenistä on tarpeen olla. Miksi siis olisi pitänyt luopua toimivasta järjestelmästä. Yhteisen jäsenrekisterin ylläpito ja siitä saatavat palvelut kaatuvat tai kaadetaan rekisteriä

käyttävien jäsenyhdistysten kustannettaviksi. Tulevista kustannuksista ei ollut riittävän tarkkaa tietoa tai arviota. Kun UUMU on joka tapauksessa vastuussa oman jäsenrekisterinsä ylläpidosta, on järkevämpää maksaa vain oman rekisterin kulut. Emme voi nostaa enää jäsenmaksuamme sillä perusteella, että rahoitamme sillä yhteistä jäsenrekisteriä. Aikaisintaan kahden - kolmen vuoden päästä voidaan arvioida tilanne uudelleen, kun on tietoa yhteisen rekisterin todellisista kuluista.

Nyt sitten lopuksi iso uutinen. Kesäkuussa levisi huhu, joka tarkentui pian tiedoksi, että Malminkartanon ja Souran dialyysihoitoasemat aiotaan ulkoistaa (yksityistää)! Tieto oli pidetty tiukasti salassa ainakin potilailta ja yhdistykseltämme ja ilmeisesti myös suurimmalta osalta hoitajista. Jossain määrin ymmärrän valmistelijoiden menettelytavan, mutta en hyväksy sitä yhdistyksen enkä puheenjohtajan näkökulmasta. Yhteistyössä on hoitoyksiköiden kanssa otettu tähän mennessä pitkä askel eteenpäin, mutta tämä uutinen vei yhteistyötä vähintään kaksi askelta taaksepäin. Joudumme taas palaamaan alkuruutuun joissakin asioissa!

Karjaan kaupungin terveydenhoidon yksityistäminen on näkyvä esimerkki seurauksista. Nyt kaupunki on yksi kriisikunnista ja yksi syy siihen on epäonnistuminen kustannuslaskennassa ja yksityistämiskulujen arvioinnissa. Toivottavasti HUS:n johto ei tee samaa virhettä. Virheen se tekee, jos potilaiden asema ja hoito huonontuvat yksityistämisen seurauksena. Sitä me emme hyväksy. Pidämme tiukasti kiinni yhteisesti hyväksytyistä hyvän hoidon kriteereistä.

Hyvää syksyä ja uskoa tulevaisuuteen !

Asko Räsänen
Puheenjohtaja

UUMUn uusi esite

Uumun yleisesite on uudistunut. Esite on saanut uuden ulkomuodon ja väriytyksen. Myös sisältöä on muutettu ihmisläheisempään suuntaan.

Sinivalkoisessa on esitteessä on värikuvia elämän eri tilanteissa olevista ihmisistä. Tietysti edelleen mukana on Uumun esittely, jäsenedut sekä liittymiskaavake.

Esitettä on saatavilla poliklinikoilla, osastoilla ja muissa hoitopaikoissa.

Mikäli huomaat, ettei sinun hoitopisteessäsi ole Uumun esitteitä, voit ilmoittaa siitä sihteerille.

Loma-avustuksia Kolin matkalle

Hakunilan Järjestötukisäätiö on lahjoittanut Uumulle 1000 euroa käytettäväksi niiden potilasjäsenien virkistystoimintaan, jotka eivät voisi muuten osallistua taloudellisten vaikeuksien vuoksi.

Tämä lahjoitus on päätetty käyttää Kolille järjestettävään syysretkeen. Lisää matkasta sivulta 17.

Avustus mahdollisuus on tarkoitettu sellaisille potilasjäsenille, jotka eivät sairaudesta syntyneiden taloudellisten vaikeuksien vuoksi voi käyttää maksullisia lomapalveluita, mutta ovat kuitenkin loman tarpeessa.

Vapaamuotoiset hakemukset tulee toimittaa Uumun toimistolle 7.9 mennessä. Runeberginkatu 15 A 1, 00120 Helsinki.

KUTSU SYYSKOKOUKSEEN

Uudenmaan munuais- ja maksayhdistys UUMU ry:n sääntömääräinen syyskokous pidetään torstaina 15.11.2007 klo 18.00. Paikka on yhdistyksen toimisto Runeberginkatu 15 A 1, 00100 Helsinki. Kokouksessa käsitellään sääntömääräiset asiat.

**Kahvitarjoilu
Tervetuloa!**

Hallitus

KALLELSE TILL HÖSTMÖTE

Njur- och leverföreningen i Nyland fr:s stadgenliga höstmöte hålls torsdagen 15.11.2007 kl 18.00, adr. Runebergsgatan 15 A 1, 00100 Helsingfors. I mötet behandlas stadgenliga ärenden.

**Vi bjuder på kaffe
Välkomna!**

Styrelsen

Tilaisuudessa ylilääkäri Eero Honkanen kertoo dialyysiasemien tulevaisuudesta.

Hallitus 2007

puheenjohtaja

Asko Räsänen
Pummintie 2 C 15
3600 Karkkila
työ (09) 2250 5671
0500 705 795
asko.rasanen@karkkila.fi

Vara- puheenjohtaja

Timo Nerikko
Käskynhaltijantie 14 A 4
00640 Helsinki
050 559 3367
timo.nerikko@saunalahti.fi

varsinaiset jäsenet

Maija Hämäläinen
Et. Hesperiankatu 16 B 25
00100 Helsinki
040 544 2230

Petri Inomaa
Leikosaarentie 19 B 50
00990 Helsinki
040 7666 537
petri@inomaa.net

Raimo Laitinen
Paciuksenkaari 19 A 13
00270 Helsinki
040 715 4125

Petri Monto
Kalajärvenranta 10
02970 Espoo
040 311 3035
petrimonto@
eltelnetworks.com

Hannu Ouvinen
Mutkatie 6
02340 Espoo
0400 303 139 hannu.
ouvinen@elisanet.fi

varajäsenet

Petri Soisalo
Vesikuja 8 A 5
00270 Helsinki
040 820 3359

Seppo Mitronen
Kirvestie 24 C 70
00760 Helsinki
040 504 2920
seppo.mitronen@
kolumbus.fi

Merja Mäntylä-Marjanen
Urputie 10 A
00410 Helsinki
09 507 2894
merja.mantyla-marjanen@
kolumbus.fi

Marjatta Aimola
Ruorimiehenkatu 5 B 14
02320 Espoo
040 757 2331

Anne Valkama
Jokipalstantie 31 A 7
01800 Klaukkala
040 766 7634
A-c.valkama@suomi24.fi

Markku Toivonen
Laivavarustajankatu 5 A 5
00140 Helsinki
(09) 665 760
markkutoivonen@
kolumbus.fi

HALLITUS TAPASI YLILÄÄKÄRI EERO HONKASEN ENNEN KESÄLOMIEN ALKUA

Nefrologian klinikan ylilääkäri Eero Honkanen kutsui Uumun hallituksen vieraakseen ennen kesälomien alkua. Yhteydenpito on jo vakiintunut tapa ja kokoonkutsujana toimii vuoro vuosin Honkanen tai Uumu.

HUSin nefrologian klinikka toimii useassa pisteessä. Se koordinoi koko HUS-piirin toimintaa. Klinikalla koulutetaan niin henkilökuntaa kuin potilaita. Myös tutkimus on tärkeä osa toimintaa. Nefrologian piirissä tehdään tutkimusta tietysti dialyysihoidoista ja munuaissiirroista. Lisäksi eräistä kroonisista munuaistaudeista ja diabeteksestä tehdään tutkimuksia. Raija Malmberg Porvoosta tutkii tällä hetkellä myös dialyysipotilaiden elämänlaatua.

Ylilääkäri Honkanen esitteli HUSin toimintaa vuodelta 2006. Vuotta leimasi vakava henkilökunnan vajuus. Tämän vuoksi mm. yödialyysi jouduttiin keskeyttämään. Onneksi vuonna 2006 munuaissiirtojen määrä oli ennätyksellisen suuri ja toisaalta uusia dialyysipotilaita tuli aiempia vuosia vähemmän. Hemodialyysihoidot vähenivät, mutta peritoneaalidialyysi potilaita tuli lisää.

-Ilman näitä muutoksia emme ehkä

olisi selvinneet kunnolla menneestä vuodesta hoitajapulan vuoksi, kertoi Eero Honkanen.

-Valitettavasti tästä syystä potilaita jouduttiin myös sijoittamaan uudelleen osin epämurkaviin vuoroihin ja paikkoihin.

Onneksi vuosi 2007 on osoittautunut huomattavasti paremmaksi. Tilaisuuden aikaan ei hoitohenkilöstöstä ollut nefrologian klinikalla pulaa.

Ylilääkäri Honkanen kertoi, että ensisijaisina hoitomuotoina pidetään kotona omatoimisesti tapahtuvia hoitoja, mikäli tämä vain on mahdollista. Vuonna 2006 kotidialyysissa HUS-alueella oli 32% potilaista.

-Kotihoito vaatii tehokasta yhteistyötä aluesairaaloitten kanssa. Ja ennen kaikkea pitää muistaa, että kukaan ei tee työtä yksin – ei lääkäri tai hoitaja vaan kaikki yhdessä potilaan kanssa, painotti Eero Honkanen.

Akuuttidialyysiosaston toiminta on kasvanut merkittävästi. Lääketiede on kehittynyt ja esim sydän- ja verisuonitautteja sekä syöpätauteja hoidetaan entistä tehokkaammin. Väestö elää iäkkäämmäksi. Hoidot saattavat kuitenkin aiheuttaa munuaisongelmia ja tämä näkyy nefrologian klinikalla.

Pre-dialyysivaiheessa olevien potilaiden määrä on lisääntynyt. Tämä johtuu ennen kaikkea kehittyneistä vajaatoiminnan hoidosta. Yhä useampi jää yhä pidemmäksi aikaa pre-vaiheeseen. Kaikki eivät ehkä koskaan päädy dialyysiin.

Ylilääkäri Honkanen muistutti vielä lääkärin määräämien lääkkeiden ottamisen tärkeydestä.

Ylilääkäri Eero Honkanen korosti potilasjärjestöjen merkitystä tiedon välittäjänä ja vertaistuen antajana.

-Olisi hienoa mikäli jokainen potilas voisi tulla ensimmäiseen dialyysiinsä vertaistukihenkilön kanssa, pohti Honkanen

Uumun hallitus toikin ylilääkärille viimeiset kuulumiset kentältä. Lisäksi hallituksen jäsenillä oli tilaisuus esittää kysymyksiä, joihin Honkanen auliisti vastaili.

Hallituksen ja HUSin yhteistyö jatkuu syyskuussa, kun hallituksen vieraaksi saapuu toimialajohtaja Carola Grönhagen-Riska. Ylilääkäri Honkanen puolestaan on 15.11 syyskokouksessa kertomassa dialyysiyksiköiden ulkoistamisesta.

Kuvassa vasemmalta: Hannu Ouvinen, ylilääkäri Eero Honkanen, puheenjohtaja Asko Räsänen, Markku Toivonen, Sirpa Martinviita, Raimo Laitinen, Marjatta Aimola, Maija Hämäläinen, Merja Mäntylä-Marjanen. Kuvaa ottamassa Petri Inomaa.

Etelä-Suomen uusi aluesihtööri on vihdoinkin valittu. Marjukka Miettinen aloitti Munuais- ja maksaliiton palveluksessa elokuun alussa. Hänet tavoittaa parhaiten puhelimitse tai sähköpostilla sekä tietysti kentältä eri tilaisuuksista.

Marjukka Miettinen on valmistunut lastensairaanhoitajaksi 1999. Vuonna 2005 hän suoritti alemman korkeakoulututkinnon aiheena perhehoitotyö. Tällä hetkellä hän opiskelee Kuopion yliopistossa terveyshallintotieteen laitoksella.

Valmistumisestaan lähtien Marjukka toimi sairaanhoitajana lastenklinikan K3-osastolla. Opiskeluaikoina hän oli perushoitajana vanhainkodissa koulun ohella. Vuodesta 2001 hän on ollut mukana Liiton hoitorengaspalvelussa. Siinä ammattitaitoinen sairaanhoitaja tulee kotiin hoitamaan munuais- tai maksasairasta lasta ja mahdollisia sisaruksia. Vanhemmat saavat näin hetken vapaata. Toiminta on RAYn rahoittamaa.

-Työ lastenlinikalla oli haastavaa, mutta kaipasin kuitenkin uusien haasteiden lisäksi uudenlaista näkökulmaa hoitotyöhön, kertoo Marjukka.

-Uskon, että työ- ja opiskelustaustastani on paljon hyötyä uudessa tehtävässäni. Uutta opittavaa on kuitenkin paljon, miettii Marjukka.

Alue on Marjukalla entuudestaan tuttu. Hän on kotoisin Lappeenrannasta ja asuu tällä hetkellä Espoossa. Marjukka lupaa, ettei muuta mitään vaan muuttamisen vuoksi, mutta haluaa kehittää toimintaa omalla alueellaan.

-On tärkeää, että ihmiset huomaavat, että heistä välitetään. Yhdessä saamme varmasti paljon aikaiseksi. Tapahtumia ja hankkeita on paljon järjestettävänä.

Parin ensimmäisen viikon aikana Marjukka olikin ehtinyt olla jo aluepalaverissa Lappeenrannassa ja viikonlopun perheleirillä. Hän on myös ehtinyt mukaan järjestelemään Uumulaisten kanssa Lohjan liikuntaviikonloppua. Perehtymistä eri osa-alueisiin riittää.

-Haluaisin innostaa toimintaan mukaan lisää lapsiperheitä ja nuoria aikuisia. Heille haluan järjestää toimintaa, joka lähtee heidän omista tarpeistaan, innostuu Marjukka ja alkaa suunnitella suuria...

Marjukka Miettinen
(040) 5240 674
marjukka.miettinen@musili.fi
Munuais- ja maksaliitto ry
Pohjoinen Hesperiankatu 5 A 1,
00260 Helsinki

“Haluan innostaa lapsiperheitä ja nuoria aikuisia mukaan toimintaan”

Etelä-Suomen uusi aluesihtööri valittu

Ehkä tulee, ehkä ei...

Uumun hallitus päätti toukokuun kokouksessaan Petri Inomaan esityksestä hankkia Kirurgisen sairaalan osastolle 9 tietokoneen potilaiden käyttöön. Näin pitkään osastolla olevat potilaat voivat lukea mm. sähköpostinsa myös ollessaan sairaalassa. Tietysti konetta voisi käyttää myös vaikka laskujen maksuun nettipankissa.

Ylilääkäri Eero Honkanen ja osasto 9:n ylilääkäri Kaija Salmela suhtautuivat ideaan erittäin myönteisesti. Valitettavasti kuitenkin HUSin tietotekniikkaosasto kertoi, että nykyinen sopimus ei salli potilaiden käyttöä verkkoa. Ulkopuolisen rahoittajan on mak-

settava linjan vetäminen ja käyttömaksut. Ulkopuolista langatonta verkkoa ei heidän kantansa mukaan voi käyttää.

Valitettava käänne yrityksessä parantaa potilaiden viihtyvyyttä.

Osastonylilääkäri Kaija Salmela ja dosentti Lauri Kyllösen peräänantamattoman asenteen vuoksi asia onneksi etenee. Dosentti Kyllönen on ottanut yhteyttä HUSin tietotekniikkapäällikköön ja ongelmaa yritetään ratkaista.

Lehden painoon mennessä ei vastauksia vielä kuulunut, mutta odotamme jännityksellä...

K3

Lasten ja nuorten elinsiirto-osasto

Uumun 40-vuotisjuhlien yhteydessä muistettiin myös kahta ansioitunutta lastenlääkärää. Koska he eivät päässeet mukaan juhlimaan, vei Uumu viirit Lastenlinikalle. Numeroidun viirin sai erikoislääkäri Kai Rönholm ja numeroimattoman viirin osastonylilääkäri Hannu Jalanko. Molemmat ovat aloittaneet lastenlinikalla jo 80-luvun loppupuolella.

Tilaongelmia ja sydämellistä hoitoa

Lasten elinsiirtotoiminta on keskitetty Lasten ja nuorten sairaalaan, Meilahden sairaala-alueella sijaitsevalle lastenlinikalle. Osastolla K3 tutkitaan ja hoidetaan munuais- ja maksasairaita lapsia ja nuoria. Kaikki elinsiirtoon tulevat lapset koko Suomesta tutkitaan tällä osastolla ennen siirtoleikkausta ja hoidetaan osastolla siirron jälkeen.

Kun kyseessä on koko maan vakavasti sairaiden lasten hoitopaikka, jostain syystä odottaa avaria ja iloisesti sisustettuja tiloja. Valitettavasti lastenlinna kamppailee samojen tilaongelmien kanssa kuin moni muukin osasto. Rakennus on vanha ja varsinkin varastotilat ovat täysin riittämättömät. Asioita ei välttämättä helpota se, että rakennus on museoviraston valvonnassa.

Tilaongelmiin on kuitenkin tulossa ratkaisu. Lastenlinikan kohutujenkin laajennusosien pitäisi tämän hetkisten suunnitelmien mukaan valmistua vuonna 2010.

Seinät ovat kuitenkin vain seinä ja ahtaatkin tilat menettävät merkityksensä, sillä osaston henkilökunta on sydämellistä ja ystävällistä väkeä. On helppo uskoa, että lapset ja nuoret saavat lämmintä hoitoa joka tilanteessa. Ainakin Uumulaiset saivat erittäin loisteliaan vastaanoton ja tarjoilun.

Osastoa vaivaa lisäksi tuttu ilmiö koko suomalaisessa sairaanhoidossa – henkilökuntapula. Apulaisosastonhoitaja Anita Kiianmiehen mukaan tilanne on oikeastaan viime aikoina pahentunut.

Potilaspaikkoja osastolla on virallisesti 7 tavallista ja 3 tehovalvonta paikkaa. Henkilöstövajauksen vuoksi kyetään kuitenkin hoitamaan yhtäaikaisesti vain viittä potilasta tavallisessa hoidossa.

Odotusaika vaihtelee

1980-luvun lopulla päätettiin keskittää kaikkien siirtopotilaina olevien lasten hoito ja heidän jälkiseurantansa samalle osastolle. Ensimmäinen munuaisensiirto lapselle tehtiin vuonna 1986, ensimmäinen maksansiirto 1987 ja sydänsiirto 1991. Kirurgisessa sairaalassa oli kuitenkin munuaissiirtoja tehty teini-ikäisille aiemminkin. Jo vuonna 1968 tehtiin omaisiirto 13-vuotiaalle nuorelle.

Osasto K3:lla toimii Elinsiirtokanslia, joka on yhteistyössä Kirurgisessa sairaalassa sijaitsevan transplantaatio toimiston kanssa. Kaikki luovutukseen liittyvä käytännön työ hoidetaan Kirurgilla. Siirtolista toimii lapsilla aivan samoin kuin aikuisillakin.

Siirteen odotusaika lapsillakin vaihtelee tilanteen mukaan.

-Odotusaika on ollut kaikkea 2 viikon ja 4 vuoden välillä, kertoo erikoislääkäri Kai Rönholm.

-Kerrankin sydämensiirtoa odottanut lapsi lähetettiin perheensä kanssa kotiin tutkimusten jälkeen perjantai-iltapäivällä. Ja jo samana iltana heidät soitettiin kymmenen aikaan takaisin sairaalaan siirtoa varten.

Lasten elinsiirrot

Lasten munuaistenvajaatoiminnan syynä on useimmiten synnynnäinen nefroosi, virtsateiden kehityshäiriöt sekä erilaiset geneettiset sairaudet. Diabetes ei ole merkittävänä syynä lasten munuaisongelmiin kuten aikuisilla usein on. Lapsille siirretään kokonainen aikuisen munuaisten. Tämän vuoksi lapsen on oltava vähintään noin 10 kg:n painoinen. Siirron jälkeen potilas viedään lastenlinikan teholle, josta osastolle

Osastonylilääkäri Hannu Jalanko ja erikoislääkäri Kai Rönholm

pääsee yleensä jo saman vuorokauden aikana. Myöhemminkin lapsi tarvitsee tehostettua valvontaa aikuisen munuaisen aiheuttaman suuren virtsanerityksen vuoksi.

Lasten maksansiirron syynä on usein ulkoisten sappiteiden kehityshäiriö, maksatulehdus tai aineenvaihdunnan sairaudet. Syyt ovat hyvin erilaisia kuin aikuisilla potilailla. Maksansiirrosta lapselle siirretään vain osa maksasta, yleensä vasen puoli. Maksan siirron jälkeen teholla ollaan yleensä pari vuorokautta.

-Siirretyn maksan toiminta-ajassa ei periaatteessa ole aikarajaa. Kun taas tämän hetkisten hoitomahdollisuuksien mukaan munuainen toimii saajalla noin 20-30 vuotta. Lääkkeiden kehitys voi kuitenkin pidentää tulevaisuudessa munuaisen toiminta-aikaa, kertoo osastonylilääkäri Hannu Jalanko.

-Ja tämän jälkeen on aina mahdollisuus tehdä uusi siirto. Vanhemmat ovat koko ajan tietoisia tilanteesta ja tulevaisuuden mahdollisuuksista.

Hyljinnäestolääkkeet määrätään lapsen painon mukaan. Varsinkin runsas kortisoni-annos voi pysäyttää lapsen kasvun muutamaksi kuukaudeksi. Jotkut lapsista joutuvatkin saamaan myös kasvuhormonia.

Lapsille PD-dialyysi

Munuaisensiirtoa odottavat lapset tarvitset aikuisten tavoin dialyysia. Pienten lasten dialyysi on lähes aina koneella suoritettava peritoneaalidialyysi eli PD-hoito. Jotkut pienistä potilaista tarvitsevat vielä yhden pussin vaihdon päivälläkin. Lapset sopeutuvat yöllä tapahtuvaan konehoitoon hyvin eivätkä yleensä edes herää koneen mahdollisiin hälytyksiin.

Lasten PD-dialyysissä käytettävät nesteet ovat aivan samoja kuin aikuisilla käytettävät, mutta määrät ovat tietysti huomattavasti pienempiä. Tällä hetkellä Suomessa on 7 lapsipotilasta dialyysihoidossa, pienin heistä on vain 3,5 kiloa.

PD-hoidon etuna on myös, että se voidaan suorittaa kotona. Osaston PD-dialyysihoitajat Ulla Sandholm ja Lisbet Björkstam opettavat vanhemmille dialyysin tekemisen lapselle. He kouluttavast myös kotipaikkakunnan sairaalan hoitohenkilökunnan.

Lasten vanhemmat

Osasto K3:lla on huomioitu tietysti lasten vanhemmatkin. Lapsille tehdään paljon tutkimuksia ja vanhemmat ovat usein mukana. Vanhemmat voivatkin mahdollisuuksiensa mukaan olla paljon lapsensa kanssa päivällä. Osastolla on vanhempien huone ja he voivat levätä ja viettää yönsä MacDonaldis talossa.

Lapset ja nuoret ovat osasto K3:lla hoidettavana 18-20 vuotiaiksi. Periaatteessa siihen asti kun kasvu on pysähtynyt. Osastolla on hoidettavana siis hyvinkin eri-ikäisiä potilaita.

-Joskus tuntuu vaikealta luopua potilaista, kun he siirtyvät aikuisten osastoille, kertoo osastonsihteeri Aino Heikkilä

-Myös monista nuorista voi tuntua oudolta siirtyä tutusta pienestä paikasta isompaan yksikköön. Se on kuitenkin osa kasvamista ja itsenäistymistä, sanoo apulaisosastonhoitaja Anita Kiiänmies.

Teksti ja kuvat: Petri Inomaa

*kuva ylh. osastonsihteeri Aino Heikkilä ja
apulaisosastonhoitaja Anita Kiiänmies*

*Kuva kesk. PD-dialyysihoitajat Ulla Sandholm ja Lisbet Björkstam
Kuva alh. erikoislääkäri Jussi Merenmies, osastonylilääkäri Hannu
Jalanko ja Uumun Sirpa Martinviita*

SYNTYMÄ- PÄIVÄLAHJAKSI ELINSIIRTO 8-VUOTIAANA

Ronja on 8-vuotias iloinen, eläväinen ja reipas tyttö. Ihan tavallinen kolmasluokkalainen. Tai ainakin melkein tavallinen - Ronjalle on ehditty tehdä jo kolme elinsiirtoa ja sairaala on tullut muutenkin tutuksi.

Ronja on sitä paitsi jo melkein oikea julkkis. Ihan pienenä hän oli television uutislähetyksessä. Lehdetkin ovat kyselleet haastattelua ja nyt Uumunen tunkeutui kotiin asti.

Ronjalle Lastenklinikan K3-osasto on kuin toinen koti, sillä se on aina kuulunut hänen elämäänsä. Tyttö ei ole koskaan pelännyt sairaalaan menoa. Kunhan vain jompi kumpi vanhemmista on ollut mukana.

Sairaalassa on saanut kavereita ja hoitohenkilökuntakin on ollut aina tosi mukavaa. Ronjan vanhemmat kehuvatkin K3-osaston hoitajia ja lääkäreitä ja ihmettelevät heidän jakamistaan ja tarmoaan.

SYNNYNNÄINEN MUNUAISVIKA

-Jo raskausaikana huomattiin, että Ronjan munuaiset eivät toimi, kertoo Ronjan äiti, Sari Lahti.

Ultraäänessä todettiin, että Ronjalla oli polykystinen munuaistauti. Dialyysi aloitettiin heti syntymän jälkeen kahden vuorokauden ikäisenä. Alusta alkaen lääkärit kertoivat, että tauti aiheuttaa myös maksaan arpikudosta ja maksansiirtokin voi tulla myöhemmin ajankohtaiseksi.

PD-dialyysi käynnistettiin sairaalassa ja sitä jatkettiin kotona, johon Ronja pääsi kolmen kuukauden ikäisenä. Hoitona oli öisin tapahtuva konehoito. Päivisin piti suorittaa yksi pussinvaihto.

Munuaissensitivistä Ronja pääsi 1 vuoden ikäisenä, vaikkei vaadittu 10 kilon paino tullutkaan täyteen. Lääkärit eivät enää halunneet odottaa pitempään.

Listalla olo aika ei onneksi ollut pitkä, vaikka se varmaan siltä tuntuikin. Ronja oli vuoden ja neljä kuukautta, kun kutsu siirtoleikkaukseen tuli.

Siirron jälkeen Ronja alkoi pikku hiljaa vahvistumaan. Syöminen oli hankalaa ja oksentelua oli tosi paljon. Ronjalla todettiin vielä refluksitautikin. Ravinnon antamiseen jouduttiin käyttämään aluksi nenä-mahaletkua. Fysioterapeutti kävi kotona ja Ronja oppi kävelemään vasta kaksivuotiaana.

Kolmen vanhana Ronja olik valmis aloittamaan jo päivähoitossa. Perheen toinen lapsi, nykyään 10-vuotias Roope, aloitti tarhan samaan aikaan. Tarhassa tarvittiin tiettyjä erikoisjärjestelyjä mm. ruokavaliota, mutta kaikki sujui hyvin.

TOINEN SIIRTO

Hieman alle kolmevuotiaana alkoivat toistuvat haimatulehdukset. Vieläkään ei varmasti tiedetä, mikä ne aiheutti. Synnyn saattoi olla krooninen sappitietulehdus tai hyljinnänestolääkkeet. Aluksi tulehdukset olivat rajuja ja ensimmäisen aikaan Ronja oli teho-osastolla hoidettavana. Viimeisin tulehdus oli onneksi kuusi vuotiaana.

Parempi vaihe päättyi vuoden 2005 lopulla. Siirretyn munuaisten munuaiskudos alkoi tuhoutua ja Ronjan verenpaine nousi erittäin korkeaksi. Samaan aikaan myös maksan toiminta heikkeni. Se aiheutti nesteen kertymistä vatsaonteloon. Pahimmillaan nestettä jouduttiin poistamaan kirurgisesti 4 litraa, joka pienelle lapselle on huomattava määrä.

Kesäkuussa 2006 Ronja laitettiin jälleen siirtolistalle. Lääkärin tavoitteena oli välttää dialyysivaihe ja päästä suoraan siirtoon, koska aiemmin siirretty munuaisten toimi vielä.

Saman vuoden lokakuussa jouduttiin kuitenkin tilanteeseen, että siirtomunuaisten oli poistettava ja asennettava

HD-katetri.

Katetrin toiminnassa oli ongelmia, ja se jouduttiin vaihtamaan uudessa leikkauksessa. Ronja oli juuri päässyt heräämöstä osastolle, kun lääkärit tulivat kertomaan, että siirto oli mahdollisesti tulossa.

Marraskuussa, vain päivää ennen kuin Ronja täytti kahdeksan, tehtiin leikkaus, jossa siirrettiin samalta luovuttajalta sekä munuainen että maksa.

Siirron jälkeen alkoi kova hyljintä. Nyt juuri asennettu HD-katetri tuli tarpeeseen, sillä Ronjalle jouduttiin tekemään kolme kertaa viikossa plasmanvaihto. Myös lääkitys sujui helpommin katetrin kautta.

Plasmanvaihtoja jatkettiin vielä senkin jälkeen, kun Ronja pääsi kotiin. Sopivasti juuri jouluksi. Ronja ja Roope miettivät kuitenkin, että joulupukki olisi löytänyt sairaalaankin, vaikka lahjasäkkejä olisi pitänyt ollakin aika monta!

Alkuvaikeuksien jälkeen vointi alkoi onneksi kohentua ja ruokakin alkoi maistua Ronjalle ihan eri tavalla kuin ennen. Ainakin jäätelöä ja suklaakastiketta meni haastattelun

*kuva ylh. Ronja sairaalassa
kuva alh. koko perhe Lahti*

aikana alas hurja määrä.

Nyt syksyllä Ronja on juuri aloittanut kolmannen luokan. Opiskelu on jatkunut sairaalassa olo aikanakin. Sairaalakoulun opettaja kävi sängyn vieressä oppia antamassa ja Ronja teki annettuja tehtäviä ahkerasti aina voinnin mukaan. Koulunkäynti toi kaivattua vaihtelua sairaalaelämään ja toisaalta piti myös mukana oman luokan tahdissa.

Kontroleissa lastenkllinikalla pitää käydä kuitenkin edelleen. Ja muistaa ottaa säännöllisesti kasa pillereitä.

-Ronja on aina syönyt tosi hyvin lääkkeensä, kehuu äiti Sari. Ja Ronja lisää vielä, että hän ottaa joskus jopa monta tablettia kerrallaan.

-Tällä hetkellä Ronjalla on oikeastaan vähän lääkkeitä aikaisempaan verrattuna, sanoo isä Jari.

Ronja muistaa vielä, että kaliumin vastainen lääke oli ollut pahan makuista. Toimittaja-setä on tässä asiassa aivan samaa mieltä ja kehottaa pitämään nenästä kiinni samalla, kun yrittää ottaa lääkkeen.

IHANA HOITOHENKILÖKUNTA

Ronjan syntymän jälkeen Sari Lahti oli äitiys- ja hoitovapaalla siihen asti, että Ronja oli kaksivuotias. Tämän jälkeen Sari palasi töihin ja Ronjan isä, Jari Lahti jäi puolestaan kotiin vuodeksi. Myöhemmin Sari on ottanut vielä virkavapaata työstään. Työnantajat ovat onneksi suhtautuneet kaiken kaikkiaan hyvin tilanteeseen.

Vanhemmat ovat käytännössä olleet koko ajan Ronjan mukana sairaalassa, myös öisin. Ennen toista siirtoa aina vuoron perään. Myös mummo ja Roope ovat osallistuneet hoitoon. Siirron jälkeen tehovalvonnassa ei voinut viettää yötä lapsen kanssa, mutta heti kahdeksalta aamulla jompi kumpi vanhemmista

meni sairaalaan.

-Kyllä tilanne kysyy hermoja ja joustavuutta kaikilta, kertovat vanhemmat.

Osaston tilat ovat pienet ja vanhanaikaiset. Jo nykyai-
kaiset laitteet täyttävät huoneen. Pitää raivata tilaa, että
lattialle mahtuu patja vanhempaa varten. Jos huoneessa
on samaan aikaan kaksi lapsipotilasta, eivät molempien
vanhemmat millään mahdu viettämään yötä huoneessa.

-Tuntuu koko ajan siltä, että on hoitohenkilökunnan
tiellä, kun lapsilla on tietysti paljon omia tavaroitakin
mukana, sanovat vanhemmat vielä.

Hoitohenkilökunta saa kuitenkin varauksetonta kiitosta
työstään.

-Koko hoitohenkilökunta on ollut todella ihanaa. On
pakko ihmetellä, miten he jaksavat aina olla niin sydämel-
lisiä, miettii Sari.

TUTTU ONGELMA

Osastoa vaivaa koko sairaanhoidosta tuttu henkilö-
kuntapula. Vanhemmat ihmettelevätkin eikö hallinnosta
tosiaankaan löydy tahtoa keksiä keinoja tilanteen paran-
tamiseksi. K3 on koko maan ainoa lasten elinsiirtoihin
erityistynyt osasto ja koko henkilökunnan osaaminen on
kullan arvoista.

-Tuntuu pelottavalta, että Suomessa on oikeastaan vain
kourallinen alan huippuammattilaisia. Mitä jos he eivät
jaksaa kasvavaa työtaakkaa ja vaihtavat työpaikkaa tai sai-
rastuvat, huolehtii Sari.

Lahden perheen vanhemmat toteavat yhdestä suusta,
että ilman hoitoon osallistuvia vanhempia osasto ei enää
toimisi. Hoitajat eivät yksinkertaisesti ehdi huolehtia
esimerkiksi kaikkien lasten ruokailusta tai vahtimisesta ja
viihdyttämisestä. Monet vanhemmat pelkäävät myös, että
uskomattomassa kiireessä, ylipitkiä vuoroja tekevät hoitajat
voivat myös sortua inhimillisiin virheisiin.

-Tuntuu siltä, että osasto ei kestä poikkeustilanteita
nykyisessä hoitajapulassa, jos vaikka lyhyen ajan sisällä on
ollut monta siirtoa, pohtivat vanhemmat.

-Välillä säälii hoitajia. He tekevät ylipitkiä vuoroja ja
tuskin ehtivät itse syödä päivän aikana. Silti he jaksavat
aina olla vanhempienkin tukena ja ajatella aina lasten
parasta, ylistää Sari.

-Ihania ihmisiä pitäisi tosiaan saada erikoisosaami-
sensa arvoista palkkaa.

SÄILYKÖ HOIDON TASO?

Vuoden 2006 loppupuolella Lahdet ja muut vanhemmat
laativat kirjelmän osaston ylihoitajalle. Viestissään he pel-
käsivät henkilökuntapulan vaarantavan jo hoidon tason.

Keskustelua on käyty sen jälkeen ja varsinkin fyysisiin
olosuhteisiin on saatu joitakin parannuksia. Osaston joh-
to on myös ilmoittanut, että henkilökuntaa palkattaisiin
ehdottoman mielellään lisää, jos vain olisi tulijoita. Myös
remonttia on lupailtu tulevaisuuteen.

Sari ja Jari pelkäävät kuitenkin, että asioiden ajaminen
unohtuu helposti, kun aktiiviset vanhemmat vaihtuvat.

Munuais- ja maksaliitolla on lapsijaosto, jonka toimin-
nassa perhe on ollutkin mukana. Myös Uumu on järjes-
tänyt lapsiperheiden tapaamisia.

Uumu haluaakin tässä yhteydessä muistuttaa lapsiperhei-
tä siitä, että resurssija on järjestää uudelleen tapaamisia tai
lisää muuta toimintaa perheille, lapsille ja nuorille. Tarvi-

taan vain tieto toimistolle tai jollekin hallituksen jäsenistä, niin tarpeellista ja toivottua toimintaa organisoidaan.

-Muiden perheiden tapaaminen on ollut hyödyllistä ja mukavaa, kertoo Jari Lahti. Myös lapset ovat olleet mukana tapaamisissa ja lapsijaoston retkillä. Molemmat ovatkin saaneet ystäviä muista lapsista sairaalassa ja tapahtumissa.

Vanhemmat epäilevät vielä, että he eivät ole olleet ollenkaan aktiivisia UUMUn toiminnassa. Ainoastaan lipasvahteina ja tapaamisissa ja retkillä ja Sari on muistaakseen kirjoittanut Uumuseenkin jotain... Eikö tämä jo ole todellista osallistumista?

-Ja jokainenhan saa toimia voimiensa ja mahdollisuuksiensa mukaan niin vähän tai paljon kuin haluaa, tyrkyyttä toimittaja vielä mielipiteitään, kaikki on yhtä arvokasta.

-Positiivisinta sairaudessa ja sairaalassa olossa onkin ollut kaikkien ihanien ihmisten tapaaminen, tiivistää vielä Sari.

teksti ja kuvat:
Petri Inomaa
Ronjan sairaalakuvat
perheen albumista

*kuvat ed. sivu Ronja K3-osastolla,
kuvat tämä sivu yllh.. Jari ja Sari Lahti,
alh.vas. K3-osaston leikkihuone
alh. oik. Roope ja Ronja*

ELINSIIRROT SUOMESSA 13.8.2007 mennessä

	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007 1.1-13.8
Munuainen	169	172	163	197	166	210	102
Maksa	38	47	43	50	43	53	31
Haiman saarekesolu						6	
Sydän	11	19	21	18	13	17	15
Keuhko	9	8	6	4	1	13	6
Sydänkeuhko		2	1		3	1	4

Uutta talvea odotellessa voi muistella edellistä:

Talvirieha Syötteellä 19 – 24.03 2007

”Kauas on pitkä matka”, voivat kaikki eteläisestä Suomesta matkaan lähteneet sanoa ja ihmetellä sitä lumen paljoutta ja valkoisuutta XXX talviriehassa Syötteellä. Kainuu näytti kaikille osallistujille kauneimmat puolensa. Upean luonnon keskellä riitti iloista mieltä, porukkahenkeä ja kokemusten vaihtoa.

Ohjaajamme Sanna Vara piti hienosti narut käsissään ja opasti meitä tottuneesti pohjoisen saloihin ja liikuntaan. Seikkailu lumikengillä tuntui olevan yksi ulkoilun kohokohdista ja kokemuksena monelle ensimmäinen. Niillä kun ei pyörähdetäkään kuin nappasnahkakengillä parketilla, vaan kukin hieman omalla tyylillään ja kantapään kautta taitoa hakien. Pääsimme kuitenkin korkealle näköalapaikalle maisemia ihaillemaan.

Harjoittelimme myös Wilhelm Tell-taitojamme latino-opettajan avustuksella. Joukkuehiihdossa kilpailimme nais- ja miesjoukkuein, mikä olikin oikea voimien ja rytmiikan koettelu. Ei pidä unohtaa

mutkamäkeään, missä nauttivat myös mukana olleet lajin harrastajat

Viimeistä virkistysiltaamme vietimme tähtien valossa kiristävissä pakkasessa kodalla makkaraa paistellen ja mukavia muistoja kerraten.

Kiitoksia koko porukalle ja ohjaajallemme Sanna Varalle. Me itse teimme viikosta muistamisen arvoisen

Terv. Harri Jääskeläinen

UUMUn petankki-ilta

Elokuun helteessä kokoontui joukko Uumalaisia kilvoittelemaan petankin jalossa taidossa.

kuvat:
Hannu Ouvinen

Liikuntapalvelut

Keilailu

Kaksi rataa varattu Uumulle joka torstai klo 20-21 Talin keilahallissa, Huopalahdentie 28. Suuret parkkitilat. Ennakkoilmoittautumista ei tarvita. Hallista voi vuokrata kenkiä keilaukseen.

Itsenäinen harjoittelu

Uumu korvaa potilasjäsenilleen kuuttia vastaan 25% omaehtoisesta keilaamisesta, kuntosali-harjoittelusta, uimahallilipuista, kunto-voimistelusta ja tanssista.

Kuitissa pitää olla maksuerittely ja maksajan nimi. Muista liittää mukaan tilinumero.

Sauvakävely

Uumu lainaa jäsenilleen kävelysauvoja. Lainaus tapahtuu toimistosta. Sauvoista peritään 4 euron pantti, jonka saa takaisin palautuksen yhteydessä.

Sykemittari

Sykemittarilla voit seurata harjoittelusi tehokkuutta. Mitareita voi kysyä Uumun toimistosta. Pantti on 10 euroa ja se maksetaan takaisin sykemittarin palautuksen yhteydessä.

www.uumu.fi/ajankohtaista.htm

Vertaistukikoulutus

Tilaisuus on kaikille munuais- ja maksaliiton vertaistukijoille ja hoitoyksiköiden yhdyshenkilöille.

MIELIALAN MONET KASVOT – valtakunnallinen koulutustilaisuus järjestetään Jaakkiman kristillisellä opistolla, Ruokolahdella 21-22.9.

Ilmoittautumiset 7.9.2007 aluevastaava Helena Rokkoselle puh. (040) 524 0683 tai sähköposti helena.rokkonen@musili.fi

Uumulaiset vertaistukijat ottakaa yhteyttä 10.9.2007 mennessä toimistolle puh. (09) 440 094 tai sähköposti sihteeri@uumu.fi

Järjestämme osallistujille koulutukseen yhteiskuljetuksen.

SYYSKUU

06.09 to	Maksakerho klo 17.00 Uumun toimisto
17.09 ma	Munuaispotilaiden keskustelukerho klo 17.30 Uumun toimisto
19.09 ke	Askartelukerho klo 17.30 Uumun toimisto
21-22.9	Vertaistukijakoulutus
28.9-30.9	Syysretki Kolille

LOKAKUU

01.10	Maksapäivä
04.10 to	Maksakerho klo 17.00 Uumun toimisto
15.10 ma	Porvoon kerho kokoontuu klo 13.00
15.10 ma	Munuaispotilaiden keskustelukerho klo 17.30 Uumun toimisto
17.10 ke	Askartelukerho klo 17.30 Uumun toimisto
19.10	Aineisto Uumunen 4/2007
23.10	Tammisaaren kerho

MARRASKUU

01.11 to	Maksakerho klo 17.00 Uumun toimisto
vko 45	Uumunen 4/2007
12.11 ma	Munuaispotilaiden keskustelukerho klo 17.30 Uumun toimisto
15.11 to	Sääntömääräinen syyskokous klo 18.00 Uumun toimisto
21.11 ke	Askartelukerho klo 17.30 Uumun toimisto
29.11	Teatteriretki Anita- musikaaliin

Rautaisen naisen tie koko kansan maitolavan prinsessaksi

Aito, oikea Anita Hirvonen

ANITA-MUSIKAALI

**Syksyn Teatterimatka
Riihimäen teatteriin
torstaina 29.11.2007**

Tarina Anita Hirvosen vaiherikkaasta ja elämän makuisesta urasta valloittavana musikaalina Riihimäen Teatterissa.

Riihimäen Teatterin näyttämölle nousee teatterin omat näyttelijät, lukuisat vierailijat, La Strada – orkesteri ja tietenkin hän itse, Anita Hirvonen.

Anita – musikaali kertoo hittien johdattamana tositarinan pienestä Äänekoskelaistytöstä, josta tulee 60-luvun kuumiin seksipommi ja koko kansan rakastama levylaulaja. Tie tähtiin ei vain ole niin helppo, kuin annetaan ymmärtää.

Pirtsakan esiintyjän elämä on onnen ja menestyksen lisäksi alkoholismia, onnettomia ihmissuhteita ja masennusta.

Anita – musikaali on kaikesta huolimatta selviytymistarina. Ongelmat on tehty voitettavaksi ja siksi voidaankin Anitan omin sanoin todeta ”kyllä elämä on ihanaa”.

Anita – musikaali tempaa mukaansa ja luvassa onkin kunnan pamaus maan parasta viihdettä. Esityksestä ei puutu loistoa, huumoria eikä koskettavia käännekohtia.

Ohjaus: Taru Kivinen

Puvut: Tiina Joutsen ja Kaisu Vanhanen

Kesto: n.2.5h

Musiikki: La Strada

Torstaina 29.11.2007.

Lähtö klo 17.15 Rautatientorilta Mikonkadun pysäkiltä.

Paluu heti esityksen päätyttyä

Paikkoja on rajoitetusti! Sitovat ilmoittautumiset 18.9.2007 mennessä toimistolle (09) 440 094 tai sähköpostilla sihteeri@uumu.fi

Hinta: 22 € jäsenet , ei-jäsenet 44€
(sisältää lipun, kuljetuksen ja väliaikakahvin)

Maksu tilille 102830-1511765 Nordea

28.9-30.9.2007

SYYSRETKI KOLILLE

HINTA:

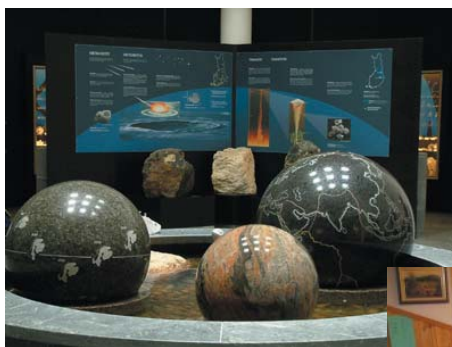
Jäsenet 150,00€
ei -jäsenet 300,00 €
Maksu: 102830 – 1511765 Nordea

ILMOITTAUTUMISET:

7.9.2007 mennessä UUMU:n toimistoon
(09) 440 094 tai sihteeri@uumu.fi
loma-avustukset: katso sivu 5

PERJANTAI 28.9.07

07:50 Tapaaminen Mikonkadun Pysäkillä
n. 08:45 Lisää matkustajia mukaan Porvoosta
08:00-16:00 Pohjolan Matkan tilausajobussilla
Helsingistä kohti Kolia.
n. 09:15 Aamukahvi ja sämpylä, Pukaron Paroni
n. 13:15 Ruokailu noutopöydästä ABC Juvalla.
Pidetään n. tunnin tauko.
16:00 Saapuminen Kolille ja majoittuminen
Sokos Hotel Kolille.
Hetki aikaa vaatteiden vaihtoon tms.
17:30 Illallinen noutopöydästä hotellin
ravintolassa.

LAUANTAI 30.9.07

7.00-10.00 Aamiainen omaan tahtiin hotellissa.
11:00 Siirtyminen hotellilta bussilla satamaan
11:30-13:15 Risteily kauniilla Pielisellä M/F
Pielisellä. Laivalla nautitaan maisemista
sekä kotiruokalounas noutopöydästä.
13:30-14:30 Saapuminen laivalla Lieksaan josta
bussilla takaisin Kolille.
14:45-15:45 Opastettu tutustuminen Ukko-Kolin
luontokeskukseen.
16:00-17:45 Aikaa vaatteiden vaihtoon ja leppäilyyn
18:00-20:00 Perinteinen Karjalainen pitopöytä
illallinen viehättävällä Matkailutila
Paimentuvalla. Illallisen jälkeen
loppuilta vapaata. Bussikuljetus takaisin
hotellille.

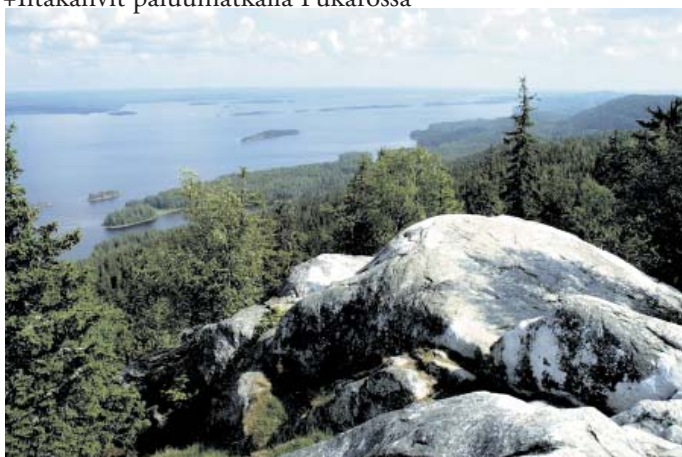
SUNNUNTAI 30.9.07

7.00-10.00 Aamiainen omaan tahtiin hotellilla.
09:30-10:00 Huoneiden luovutus ja siirtyminen
Koliilta Juukaan Kivikeskukseen.
10:00-11:30 Opastettu tutustuminen
Kivikeskukseen ja sen näyttelyihin.
Opastuksen jälkeen aikaa omatoimiseen
kiertelyyn keskuksessa sekä ostoksiin
Kivikeskuksen puodeissa.
11:45-13:00 Siirtyminen Juuasta kohti Joensuuta.
13:00-14:00 Lounas noutopöydästä Honkavaaran
Perinnepihassa. Tila sijaitsee n. 15 km
Joensuusta. Tilalla on toiminut
1800-luvulla kestikievari jossa mm.
Elias Lönnrot yöpyi matkoillaan.
n. 19:00-19:15 Kahvit ja korvapuusti, Pukaron Paroni
14:15-20:15 Kotimatka kohti Helsinkiä. Matkalla
pidetään tarvittavat tauot.

HINTAAN SISÄLTYY:

+Kuljetukset Pohjolan Matkan tilausajobussilla ohjelman
mukaan
+Aamukahvi/sämpylä Pukarossa
+Lounas menomatkalla ABC Juvalla
+Majoittuminen Sokos Hotel Kolilla jaetussa kahden hengen
huoneessa
+Risteily Koli – Lieksa M/F Pielisellä
+Noutopöytä lounas laivalla
+Opastettu tutustuminen ja sisäänkäynti Ukko-Kolin Luon-
tokeskukseen
+Perinteinen Karjalainen pitopöytä illallinen Matkailumaatila
Paimentuvassa.
+Opastettu tutustuminen ja sisäänkäynti Kivikeskukseen
Juuassa
+Lounas Honkavaaran Perinnepihassa
+Iltakahvit paluumatkalla Pukarossa

Maksakerho

Maksakerhon tavoitteena on koota yhteen samaa kokeneita maksapotilaita sekä maksansiirron saaneita läheisineen. Tavoitteenamme on keskustella, pyytää halutessamme asiantuntijoita tilaisuuteen sekä pitää virikkeellisiä teemailtoja.

Tule rohkeasti mukaan keskustelemaan kanssamme. Myös sinä maksasairas, joka tunnet olevasi yksin. Huomaat, että on muitakin samaa kokeneita.

Kokoontumiset ovat pääsääntöisesti kerran kuukaudessa, kunkin kuukauden ensimmäinen torstai (ellei toisin mainita) klo 17–19 paikkana Uumun toimisto Runeberginkatu 15 A 1, 00100 HELSINKI (ovisummerissa lukee UUMU). Toimiston puhelimeen (09) 440 094 vastaa Sirpa Martinviita, jolta voi kysellä lisätietoja toimiston aukioloaikoina.

Syyskuun maksakerho kokoontuu torstaina 6.9.2007, klo 17.00 alkaen, Uumun toimistolla, sihteerin toimistohuoneessa. Kahvikupin lomassa vapaata keskustelua ja vaihdamme kokemuksia ja kuulumisia.

Lokakuun maksakerho kokoontuu torstaina 4.10.2007, klo 17.00 alkaen, Uumun toimistolla. Pyrimme saamaan asiantuntija alustusta tähän tai marraskuun kerhoiltaan. Tavoitteena on saada ravitsemusterapeutista asiantuntijuutta mukaan.

Marraskuun maksakerho torstaina 1.11 klo 17.00

Kerhon teemoista voi kysellä toimistosta Sirpalta ja antaa muutakin vinkkiä tai toiveita kerhon suhteen.

Lisätietoa kerhosta myös Tarja Jaakoselta:
040-730 0344, (09) 350 62 92

kerhokuvat Tarja Jaakonon

Munuaispotilaiden keskustelukerho

Syksyllä aloittaa toimintansa uusi keskustelukerho.

Tilaisuus on tarkoitettu kaikille munuaispotilaille ja heidän läheisilleen. Tervetulleita ovat niin jo munuaissiirron saaneet kuin dialyysissä tällä hetkellä olevat sekä vielä dialyysin alkua odottavat tai muut munuaissairauksista kärsivät.

Keskustelukerhossa käsitellään juuri niitä aiheita, joita osallistujat haluavat. Se antaa mahdollisuuden jakaa kokemuksia ja saada lisää tietoa aiheesta.

Syksyn aikana on mahdollisuus saada kerhon vieraaksi eri alojen asiantuntijoita toiveiden mukaisesti. Ensimmäisellä kokouskerralla suunnitellaan syksyn ohjelmaa.

Kerhon vetäjänä toimii Hannu Ouvinen (kuva oik.). Hannu on itse ollut hemodialyysissä ja saanut munuaissiirron. Hän on mukana Uumun hallituksessa sekä liittohallituksessa. Hannu toimii myös vertaistukijana

Munuaispotilaiden keskustelukerho maanantaina 17.9.2007 klo 17.30 Uumun toimistolla, Runeberginkatu 15 A 1.

Seuraavat kokoontumiset maanantaisin 15.10 ja 12.11.

Kerhon toiminnasta voit tiedustella Uumun toimistolta Sirpa Martinviidalta (09) 440 094 tai sähköposti sihteeru@uumu.fi

uutta

Askartelukerho

Askartelu- ja Käsityökerho kokoontuu syyskauden aikana kerran kuussa keskiviikkoisin. Toivotan teidät kaikki uudet ja vanhat kädentaitajat ja -taidottomat mukaan. Toivotaan ilmoittautumista, jotta vetäjä tietää hankkia riittävästi tarvikkeita mukaansa. Kerho on tarkoitettu kaikille jäsenille, potilastaustasta riippumatta

Akryylimaalausta syyskuussa

Askartelu- ja käsityökerho kokoontuu keskiviikkona 19.9.2007 klo 17.30 alkaen. Ilmoittautumiset toimistoon Sirpalle 14.9 mennessä. Asuuko sinussa pieni taiteilija? Tällä kertaa harjoitteleme akryylimaalauksen tekoa. Aikaisempaa kokemusta ei tarvita, vaan yhdessä harjoitellaan ja annetaan mielikuvitukselle valtaa. Malla Auvinen-Tootsi sekä Tarja Jaakonen opastavat sinua alkuun. Materiaalia ei tarvitse tuoda mukaan. Olen hankkinut maalauspohjia ja värejä tuomme käyttöönnne. Maalauspohjista peritään maksu.

Kantapäät lokakuussa

Seuraava tapaamisemme on keskiviikkona 17.10.2007, klo 17:30 alkaen. Ilmoittautumiset toimistoon Sirpalle 12.10 mennessä. Silloin neulomme villasukkia. Monelle on vielä ongelmallista tai vierasta neuloa sukan kantapäätä. Tule opettelemaan tai neuvomaan muita kantapään neulonnassa.

Hanki mieleistäsi lankaa ja siihen sopivat puikot. Neulo kotona sukan varsi valmiiksi, niin meillä on heti aikaa aloittaa kantapään opettelu. Aikaa neulomiseen menee sen verran, että muuten emme ehdi kantapäätä opettelemaan.

Joulukortteja marraskuussa

Marraskuun askartelu- ja käsityökerho kokoontuu joulukorttiaskartelun merkeissä. Kerhoilta on keskiviikkona 21.11.2007, klo 17:30 alkaen. Ilmoittaudu toimistoon Sirpalle 16.11.2007 mennessä. Tule tekemään kanssamme erilaisia joulukortteja, joita on kiva lähettää sitten joulun maissa ystäville.

Paikka on Uumun toimisto: Runeberginkatu 15 A 1, 00100 HKI. Ilmoittaudu toimistoon Sirpalle puhelimitse (09) 44 00 94, toimiston aukioloaikoina tai sähköpostitse sihteeri@uumu.fi. Toimistolta voit myöt kysellä lisätietoja tai esittää toiveitasi.

Alle 5 euron kustannukset jokainen maksaa itse ja Uumu tukee ylimenevältä osalta. Varatkaa mukaan siis 5 euroa materiaalikustannuksiin tai mainitut tykötarpeet, silloin kun niistä on erikseen mainittu.

Lisätietoja saa myös: Tarja Jaakoselta: 040-730 0344

Tammisaaren kerho

Tammisaaren kerho kokoontuu syksyllä yhdessä Raaseporin sydänyhdistyksen kanssa.

Syyskuun lopussa **frisbeegolfia** Västerbys-sä (Tammisaari) ohjaana toimii Dennis Barman. Tarkempi aika ilmoitetaan Etelä-Uusimaa lehdessä.

Keskustelu-ilta 23.10 Unkalla, Tammisaari klo 18.00.

Lokakuun lopulla **sieniretki**. Tarkempi aika ilmoitetaan Etelä-Uusimaa lehdessä.

Lisätietoja:

Pirkko Lindberg (040) 5771197

Hyvinkään kerho

Tule mukavaan seuraamme jakamaan ajatuksia ja kokemuksia. Uudet ideat kerhotoimintaamme ovat myös tervetulleita.

Hyvinkään kerho jatkaa tapaamisia jälleen joka kuukauden keskimäinen tiistai klo 12 alkaen. Paikka on Sveitsin Uimalan kahvion kabinetti.

Lisätietoja:

Terttu Ranta-Knuutila-Laakso
(019) 454 551

Porvoon kerho

uutia

Porvoon kerhon aloittaa jälleen koostumiset. Nyt kaikki mukaan!!!

Ensimmäisessä tapaamisessa mukana ovat Uumun järjestösihteeri Sirpa Martinviita ja Liiton uusi aluesihteeri Marjukka Miettinen.

Tapaaminen on **15.10 maanantaina** klo 13.00. Paikkana on Omenamäen palvelukeskus, Tullinportinkatu 4, 06100 Porvoo.

Lisätietoja Uumun toimistolta Sirpa Martinviidalta (09) 440 094 tai sähköposti sihteeri@uumu.fi

Kesämatka Puhajärven kartanokylpylään, Otepää, Viro 10.-13.6.2007

Varhaisessa sunnuntai-aamussa oli keskikesän tuoksu ja pieni jännitys tuntui vatsanpohjassa, kun lähdimme Rajamäeltä kohti Helsinkiä. Mikonkadun tilausajopysäkillä oli jo muutama ehtinyt ennen kuin tulimme paikalle. Pian paikalle saapui myös ”SunnBussi” kuljettajamme Keijo ”Kexi” Heinäharju ohjaamana. Vähitellen kaikki mukaan tulijat saapuivat paikalle ja nimenhuudon jälkeen suuntasimme kohti länsisatamaa.

Kuljettaja hoiti lippujen noudon ja jaon satamassa ja pääsimme nousemaan laivaan. Laivalla meitä odottikin jo merellinen brunssi. Loppumatka sujui rattoisasti joko aurinkokannella rupertellen, bingo pelaten ja ostoksia tehden.

Tallinnaan saavuimme klo 14.00, josta matkamme jatkui bussilla kohti Otepäätä. Matkalla pysähdyimme pari kertaa saaden tuntumaa maan taukopaikka kulttuuriin. Ei ollut joka mutkan takana ABC:tä tai muutakaan matkailijan huoltopistettä.

Niinpä vain matka joutui ja aikataulun mukaisesti saavuimme Puhajärven kartanokylpylään, jossa meidät vastaanotti kylpylän myyntipäällikkö Kyllikki. Huoneiden jaon jälkeen kannettiin pikaisesti tavarat huoneisiin ja kiiruhdettiin

illalliselle. Tämän jälkeen Kyllikki esitteli meille lyhyesti kylpylän palvelut ja tilat.

Loppu ilta menikin sitten lääkärin tai hoitajan juttusilla, kun suoritettiin ns. tulotarkastus. Toisille tämä tarkastus tehtiin vasta maanantaina. Tarkastuksessa sai sitten suositukset hoitoihin. Suuresta ryhmästäämme johtuen (43 + kuljettaja) kaikki eivät valitettavasti ehtineet saada haluamiaan hoitoja.

Maanantai-aamu aloitettiin uinnilla ja saunalla. Rohkeimmat kävivät uimassa Puhajärvessä.

Aamusta muodostuikin hieman kiireinen, kun piti ehtiä aamupalalle ja hoitoihin. Lounaan jälkeen rauhoittui ja ehti tutustua kylpylän ympäristöön ja upeaan luontoon.

Puhajärvi on Viron kauneimpia järviä. Polveileva rantaviiva ja neljä saarta sekä kävelyreitit järven ympäri avautuivat veneajelun aikana ihailtavaksemme. Rannalla näkyi myös ”Söjatamm” (Sotatamm). Tammen korkeus 20 metriä ja ympäryys 6,6 metriä. Nimi on peräisin talonpoikien kapinasta vuodelta 1841.

Osa ryhmästäämme vuokrasi polkupyörät ja tutustui ympäristöön pyöräillen. Illallisen jälkeen kokoontuimme

keilahalliin ja runsas joukko innostuikin keilaamaan. Illan päätteeksi pelasimme joukolla petanqueta. Kasaan saatiin kuusi joukkuetta ja pelejämmen seurasi suuri joukko yleisöä (kylpylän asukkaat).

Tiistai-aamu sujui vielä hoitojen merkeissä. Lounaan jälkeen lähdimme opastetulle matkalle Otepään kautta Tarttoon. Oppaanamme toimi Kalli Kukk.

Tehvandin urheilukeskus sijaitsee Otepäällä, Viron ”talvipääkaupungissa”. Jo vuonna 1978 hiihto- ja valmennuskeskuksena aloittanut ja mm. olympiaurheilijoiden harjoituskeskuksena toiminut Tehvandi on tänä päivänä nykyaikainen talviurheilukeskus, joka tarjoaa hyvät olosuhteet niin huippu-urheilijoille kuin harrastajille. Tehvandi Spordikeskuksen toiminnasta vastaa säätiö, jossa on edustettuna mm. Viron kulttuuriministeriö, Otepään kunta ja Viron hiihtoliitto.

Seuraavaksi matkamme jatkui Tarttoon. Asukkaita Tarttossa on n.101 000 ja se on Viron toiseksi suurin kaupunki. Tartto on myös Etelä-Viron keskus.

Tartossa järjestetään ympäri vuoden korkeatasoisia festivaaleja, konsertteja ja urheilutapahtumia. Tartto on ollut kulttuurisiltana Viron ja Suomen välillä. Aino

Kallas, Eino Leino, Urho Kekkonen ja Tarja Halonen ovat nauttineet Tartton ilmapiiristä. Tartto on täynnä vastakohtia. Klassistisen vanhankaupungin lähellä on arkkitehtuuriltaan omaperäisiä puukaupunginosia.

Virolaisten suunnittelijoiden lisäksi Eliel Saarinen, Armas Lindgren, Wivi Lönn ja Alvar Aalto ovat jättäneet jälkensä Tartton arkkitehtuuriin.

Kiertojelulla ajoimme bussilla Raatihuoneen aukion ohi ja alitimme todella kapean Enkelinsillan. Enkelinsilta on tehty 1800-luvulla. Se sijaitsee Toomemäellä Lossikadun kohdalla olevan laakson yllä.

Toomemäellä teimme pienen kävelykierroksen ja katselimme Johanneksen kirkkoa. Sen meneillään oleva restorointi on aloitettu vuonna 2004. Kiertelimme kirkon puistossa ja kuuntelimme oppaamme tarinoita muutamista patsaista.

Kierroksemme jatkui bussilla alittaen Pirunsillan. Pirunsilta rakennettiin 1913 Venäjän tsaaridynastian Romanovien 300-vuotisjuhliin. Siitä on muistona sillassa pronssisen seppelen sisällä vuosiluvut 1613 - 1913. Silta on omistettu Parrot'n aikalaiselle, keisarillisen yliopiston perustamisasiakirjan allekirjoittaneelle Aleksanteri I:lle, jonka relieffi on koristamassa sillan Vallikraavin puoleista sivua.

Tutustuimme vielä Tartton kaupungin rakennuskulttuuriin. Aika riensi ja tuli iltpäiväkahvien aika, jotka nautimme kahvilassa nimeltä Kaksi Wildeä. Pienen levähdyksen jälkeen oli vielä jokaisella mahdollisuus viettää aikaa omien halujensa mukaisesti. Osa käveli isoon kauppakeskukseen tai "taskumatissa" sijaitsevaan kenkäkauppaan. Jotkut käväisivät raatihuoneen aukealla tai istuskelivat viereisessä puistossa.

Puhajärvelle palattuamme ehdimme vielä illalliselle. Loppu illan jokainen vietti sitten pakkaillen matkalaukkujaan ja nauttien vielä kauniista ja rauhoittavasta luonnosta.

Keskiviikko aamun koittaessa oli jo pieni lähdön haikeus mielessä, mutta totuttuun tapaan suoritettiin

aamu-uinnit järvestä tai altaassa nauttien saunan löylyistä tai höyrystä. Aamiaisen jälkeen alkoikin sitten viimeistään tavaroiden ahtaminen laukkuun.

Piha-alueella saimme vielä kerättyä kaikki yhteiseen "potrettiin".

Kotimatka taittui mukavasti välillä pieniä "kaffe" taukoja pitäen. Tallinnaan saavuimme aikataulussa. Ruokailu odotti varattuna Stekhousessa. Sen jälkeen jäi jonkin verran aikaa myös vielä shoppailuun. Pienten hairahdusten jälkeen selvisimme laivaan onnellisesti koko ryhmä.

Helsinkiin saavuimme illalla klo 21.30 ja hyvästien jälkeen suuntana olikin koti.

Haluan kiittää kaikkia iloisia Uumulaisia onnistuneesta matkasta!

Sirpa Martinviita
(matkanjohtajana mukana olleena)

kuvat: Ville-Veikko Martinviita ja Hannu Ouvinen

Me kävimme Eestis tutustumas dialyüsi-
asemi ja nautimma terävä nautaliha ja
jäleruuaks kohupiima pallo

Dialyysipotilaat tutustumis- matkalla Virossa

Dialyysilaitteiden ja nesteiden valmis-
taja Fresenius järjesti Uumun kanssa
tutustumismatkan Virossa sijaitsevaan
Renculusketjun dialyysiklinikoille. Edus-
tava testiryhmä saatiinkin kasaan.

Matkaan lähdettiin rullatuolilla, rol-
laattorilla, kainalosauvoilla, kantorajoi-
tuksilla tai muuten vaan rajoitettuna.
Freseniukselta matkalla mukana olivat
proviisori Katja Klemetti ja HD-tuote-
spesialisti Heikki Latvala.

Ainakin tämä joukko selvisi matkasta
kunnialla takaisin. Vaikeinta koko mat-
kalla taisi olla taksin saaminen Helsingissä
- kaatosateessa 45 minuuttia.

-Fresenius omistaa Virossa Renculus-
ketjuun kuuluvat kuusi dialyysiasemaa.
Hoidot klinikoilla tehdään tutuilla
Fresenius-koneilla ja tuotteilla, joilloin
hoito on samanlaista kuin Suomessa.
Hoitoperiaate yleisesti ottaen voi joskus
olla hieman erilainen virolaisilla potilailla,
kertoo Heikki Latvala.

Heikki on koulutukseltaan sairaanhoi-
taja ja on työskennellyt TAYSissa dialyys-
sihoitajana 5 vuotta. Sen jälkeen hän oli 7
vuotta dialyysiteollisuuden palveluksessa.
Freseniukselle Heikki tuli hieman yli
vuosi sitten. Nykyiseen työhön kuuluu
hemodialyysituotteiden edustaminen

sekä kouluttaminen ja myynti ympäri
Suomen. Matkustamista siis riittää.

Katja on ollut Freseniuksen palveluk-
sessa vuodesta 2005. Proviisorin työhön
kuuluu esim. lääkkeiden rekisteröinti
ja ISO 9001 laatujärjestelmän ylläpito.
Tämän lisäksi pienessä firmassa riittää
paljon muitakin tehtäviä. Yhtenä niistä
on lomodialyysiin liittyvät järjestelyt.

Nordic Jetin laivaan pääsee Helsingissä
matkustajasiltaa pitkin ja terminaalista
löytyy hissikin. Henkilökuntakin on
kovin avuliasta mennessä tullen. Tallin-
nassakin ollaan ystävällisiä, mutta laivasta

*Kuva ylhäällä:
Paula Lappalainen ja
hoitaja Malle Jagor
Pärnun klinikalla*

*Kuvassa vas.
Rita Stahl-Meinecke,
Markku Simppala,
Pirjo Pitkonen, Timo
Hasmpaala, Katja
Klemetti (seisoo),
Paula Lappalainen,
Heikki Latvala ja Oili
Nevalainen. Kuvaa ottaa
Petri Inomaa.*

poistuminen tapahtuu kapeita ja jyrkkiä portaita pitkin. Henkilökunta kantaa kyllä rullatuolin ja matkustajan alas oma-aloitteisesti ja koko joukko pääsee maihin.

Bisnesluokassa sai välipalaakin, jos jaksoi taistella nälkäisten liike-
miesten kanssa ruoasta.

Päivän aluksi käymme tutustumassa Tallinnan dialyysiasemaan. Paikka sijaitsee Lasnamäen lähiössä. Neuvostoaikana rakennettu alue vaikuttaa melkein pelottavalta, mutta taksilla ja autolla pääsee turval-
lisesti perille. Dialyysi sijaitsee kotoisasti autokorjaamon naapurissa. Rakennuksen sisältä löytyy pieni, mutta asianmukainen dialyysikli-
nikka. Jokaisen vuoteen yhteydestä löytyy plasmatelevisio potilaiden
viihtyvyyden parantamiseksi. Klinikalla on neljä hoitopaikkaa ja hoitoja
tehdään 500 vuodessa.

-Virossa valtio ei kustanna potilaiden matkoja dialyysiin, kertoo
proviisori Katja Klemetti.

-Klinikat onkin sen takia pyritty sijoittamaan alueille, joissa on run-
saasti asukkaita. Kaikilla potilailla ei yksinkertaisesti ole varaa päästä
dialyysiin tarpeeksi usein ja hoidon taso kärsii, jatkaa Katja.

Autoilu Virossa ei ole välttämättä heikkohermoisille, mutta pikku-
bussimme saapuu Pärnuun huimasti aikataulusta edellä.

Pärnun dialyysiasema sijaitsee rauhaisalla sisäpihalla kaupungin
keskustassa, viehättävän kävelykadun alussa.

Sairaanhoitajat Kadri Peedimaa ja Malle Jagor ottavat potilaat
ystävällisesti vastaan. Suomesta potilaiden omat dialyysipaikat ovat
toimittaneet tarvittavat tiedot jo etukäteen. Hoitajat varmistelevat vielä
yksityiskohtia ja dialyysi alkaa ripeästi ja ammattimaisesti. Hoidon
aikana potilaille tarjotaan lounasta ja kahvia.

Molemmat hoitajista puhuvat englantia ja toinen suomeakin.

Pärnu on viron kesäpääkaupunki. Viehättävä vanha kaupunki ja upea
ranta soveltuvat kaikille loman viettoon. Kaupungiin on helppo tutustua
jalan vaikka liikkusi vähän huonommin. Kaupungista löytyy myös
suomalaistenkin suosima Tervis-kylpylähotelli.

Ravintolaisissa pärjää suomeksikin, jos tahtoa löytyy. Tosin lounaalla
hieman ihmettelimme, kun meille kaupattiin terävää nautalihaa ja
kohupiima palloa jälkiruoaksi

Kotimatalla osa matkalaisista alkoi suunnitella jo omaa matkaansa
Pärnuun syksyllä. Dialyysista saadut kokemukset olivat siis selvästi ollet
rohkeisia ja matkaan uskaltaa taatusti lähteä.

*kuva ylhäällä: Tallinnan dialyysi
kuva keskellä: Pärnun dialyysi
kuva alhaalla: Pärnun hiekkaranta*

**Huoneistojen, kiinteistöjen, tonttien
myynti ja vuokraus
arviointi
kauppakirjat**

 kiinteistövälitys
HuoneistoPortti
LKV
www.huoneistoportti.fi

Hannu Ouvinen 0400 303 139
Satu Ouvinen 040 526 112

NELITILIT OY

K.H. Wiikinkatu
00700 Helsinki

09 347 8670

MALMINKARTANO JA SOURA MUUTOSTEN EDESSÄ

Kotoisa Malminkartano

Uumu perusti Malminkartanon dialyysiaseman vuonna 1985. Perustamisen taustalla oli hoitopaikkojen riittämättömyys kaikille tarvitsijoille.

Malminkartano oli ensimmäinen omatoimisten dialyysipotilaiden avohoitopaikka Suomessa. Potilaiden apuna oli perushoitaja. Alussa Uumu myi hoitopaketit HYKSille. Dialyysiaseman ensimmäisenä vastaavana lääkärinä toimi Eero Honkanen. Vuonna 1994 dialyysiasema ja henkilökunta siirtyivät HYKSille. Tila kuuluu edelleen Uumulle.

Alkuajoista on moni asia muuttunut. Hoitoajat ovat pidentyneet ja potilaat ovat keskimäärin huonompikuntoisia. Alunperin Malminkartanossa dialyysissä käyneet vastaavat tällä hetkellä kotihemodialyysissä olevia potilaita. Tämä vaatii tietysti hoitajilta enemmän. Malminkartanon perushoitajat ovatkin erityisasemassa, sillä heillä on myös pisto-oikeudet.

Yksikön ensimmäinen vastaava hoitaja Arja Köngäs-Heinonen (kuva ylhäällä) työskentelee edelleen Malminkartanossa. Kaiken kaikkiaan hoitajia on nykyään viisi. Suurin osa on ollut samassa paikassa jo pitkään, kuten Anne Pekkola (kuva oikealla alhaalla) ja Uumun hallituksessakin mukana oleva Merja Mäntylä-Marjanen.

Tällä hetkellä Malminkartanossa tehdään dialyysia kahdessa vuorossa. Yksikkö on ainoa sunnuntaina avoinna oleva dialyysi. Potilaita on 21. Heistä siirtolistalla on 5-7 potilasta ja vanhin on 80-vuotias.

Hoidon aikana potilaille tarjotaan runsas välipala, sillä kaikkien ei tule kotona laitettua enää lämmintä ruokaa samana päivänä.

Malminkartanon vastaavana lääkärinä toimii nefrologi Fernanda Ortiz (kuva keskellä alhaalla). Hän pyrkii käymään paikalla viikoittain ja tapaamaan jokaisen potilaan kuukausittain.

Ortiz on kotoisin Argentiinasta ja on saanut jo siellä nefrologin koulutuksen. Suomeen muuttaessaan hän joutui kuitenkin suomen kielen opettelun lisäksi suorittamaan lääkärinopintoja ja oli lääkärinä mm. terveyskeskuksessa. Suomen kansalaisuuden Ferdanda Ortiz sai tämän vuoden toukokuussa.

Potilaat viihtyvät pienessä hoitoyksikössä tuttujen hoitajien hellässä hoidossa. Monet ovatkin varta vasten pyytäneet päästä hoitoon Malminkartanoon. Kuten esimerkiksi Pekka Laakkonen (kuva keskellä alhaalla). Aluksi hän oli dialyysissä Kirralla, mutta pyysi ja sai vaihdettua hoitopaikan.

Espoossa asuva Jorma Kontio (*kuva vasemmalla alhaalla*) on Malminkartanossa vain evakossa. Kotona on käynnissä putkiremontti eikä koti HD onnistu sen aikana. Kesäisin hän on käynyt dialyysissä Tammisaarella kesäpaikkansa lähellä.

-Kotona hoito on paljon vapaampaa, mutta täällä on toisaalta juttuseuraa, miettii Kontio, joka ajaa väliajat vielä taksiakin.

Myös Sulo Tamppinen (*kuva ed. sivu ylhäällä*) on viihtynyt Malminkartanossa.

Ajatuksissa oli remontti ja jopa tilan laajentaminen, mutta nyt tulevaisuuden suunnitelmat ovat auki, sillä HUS on suunnitellut Malminkartanon ja Souran dialyysiasemien toiminnan ulkoistamista.

Hoitajia tämä askarruttaa, sillä Malminkartanolaiset ovat koulutukseltaan perushoitajia. Lääkelakiin on suunnitteilla muutos, joka koskee lääkkeenjakoja ja varsinkin i.v lääkkeitä.

-Tähän asti meille on riittänyt toimipaikkakoulutus ja ylilääkärin allekirjoittama lupa, joka on henkilökohtainen ja työpaikkakohtainen. Täällä käytetään samoja lääkkeitä, joita potilaat käyttävät kotonakin. Meillä potilaat tarvitsevat apua ja jos ruvetaan saivartelemaan, on dialyysin aloitus myös infuusion aloitus, miettii perushoitaja Merja Mäntylä-Marjanen.

Epätietoisuus tulevasta ei varmaankaan paranna työilmapiiriä

HUSin sisällä.

Nefrologian klinikan ylilääkäri Eero Honkanen kuitenkin kertoo, että suunnitelmat ovat vielä alkutekijöissä, mutta lisää yksityiskohtia selviää lähiaikoina. Myös kesä on hänen mukaansa hidastanut suunnittelua ja varsinkin asiasta tiedottamista.

Idyllinen Soura

Souran dialyysiyksikkö sijaitsee Johanneksen kirkon kupeessa Korkeavuorenkadulla. Yksikön perusti Munuais- ja maksaliitto vuonna 1989 saatuaan Soura-nimiseltä yksityishenkilöltä varat testamentin kautta. HUSin alaisuuteen Soura siirtyi samaan aikaan Malminkartanon kanssa.

Tällä hetkellä yksikössä työskentelee 3 sairaanhoitajaa. Vuorossa on siis aina vain yksi hoitaja. Soura onkin tarkoitettu omatoimisille potilaille, jotka esim. kokoavat koneensa itse, vaikka hoitajat suorittavatkin pistämisen.

Yksikön sairaanhoitajilla on paljon vastuuta hoitojen järjestämisessä ja sujumisessa, koska ovat yksin vuorossa. Potilasturvallisuus varmistetaan siten, että tarvittaessa saadaan puhelimitse yhteys kirurgiseen sairaalaan, ja potilas voidaan siirtää sinne tai Meilahden sairaalaan päivystykseenä. Koska hoitajia on vain kolme, työvuorojen ja varsinkin lomien suunnittelu vaatii joustavuutta kaikilta.

-Vaikka työ on vastuullista, on se myös itsenäistä, mikä tekee siitä mielekkään ja erottaa ison yksikön toiminnasta, kertoo sairaanhoitaja Riitta-Kaisa Paaso. (*kuva seura sivu kesk.*) Hoitoja tehdään kuutena päivänä viikossa kahdessa vuorossa. Sunnuntaisin asema on suljettuna. Lauantaisin yksi hoitaja tekee molemmat vuorot.

Potilaita on hoidossa yhteensä 16 ja dialyysipaikkoja neljä.

Nefrologi saapuu paikalle Kirurgilta. Viime ajat Souran lääkärinä on toiminut Jari Hartman. Lääkäri tapaa potilaat noin neljän viikon välein.

-Minullakaan ei ole suunnitelmista antaa lisätietoja, sillä en ole itsekään niitä saanut, totee Hartman.

Souran dialyysiyksikössäkin on viime ajat vallinnut epätietoisuus tulevaisuudesta.

-Minullakaan ei ole suunnitelmista antaa lisätietoja, sillä en ole itsekään niitä saanut, toteaa lääkäri Jari Hartman.

Potilaana Sourassa oleva Mika Hytönen lähetti toimialajohdaja Carola Grönhagen-Riskalle kyselyn asiasta sähköpostitse kuultuaan huhuja muutoksesta.

Hytönen pelkää yksiköiden kasvavan muutoksen myötä liian suuriksi ja rauhattomiksi dialyysitehtäiksi sekä joustamattomiksi yksittäisten potilaiden tarpeisiin ja aikatauluun.

Grönhagen-Riska vastasi heinäkuun alussa, että ulkoistamis-malli on lähtöisin ulkomailta. Hän kommentoi myös, että suunnitelmat eivät pidä sisällään toimintamallien tai henkilökunnan vaihtamista. Myös potilaiden omatoimisuutta ja vapauksia tullaan ylläpitämään.

Tällä hetkellä näyttää kuitenkin siltä, että sekä henkilökunta että toimintamalli tulevat muuttumaan.

-Ikävintä asiassa on, että potilaita ja potilasjärjestöjä ei ole otettu mukaan suunnitelmia tehtäessä, valittaa dialyysissä Sourassa käyvä Paula Lappalainen.

-Myös tiedotus potilaille on perustunut enemmälti huhu-puheisiin. Miksi mennä muuttamaan toimiva ja taloudellinen malli, jatkaa Lappalainen.

jatkuu seur. sivulle

Haastattelupäivänä ylilääkäri olikin pitänyt tiedotustilaisuuden henkilökunnalle. Paikalla olivat myös työsuojeluvaltuutettu ja luottamusmies. Muille tahoille ei tietoa kuitenkaan vielä jaettu.

Avoimna olevia kysymyksiä on ilmeisesti vielä useita eikä tarjouksia ole vielä olemassa.

Varsinkin vanhemmat potilaat ovat ottaneet tiedon hämmennyneinä ja surullisena vastaan.

Rouva Ensi Jonsson on ollut dialyysissä vuodesta 2002. Ensin Kirurgilla ja nyt jo pitkään Sourassa.

-Täällä Sourassa on ehdottomasti ollut parasta olla, miettii Jonsson.

-Hoitajat ovat mukavia ja hyviä ja paikka on niin sosiaalinen. En käy paljon muuten ulkona, mutta täällä pienissä tiloissa tapaa aina ihmisiä. Viihdyn täällä paljon paremmin kuin Kirurgilla, kertoo Ensi Jonsson vielä.

Myös Paula Lappalainen on viihtynyt Sourassa erittäin hyvin.

Syksyllä hän on kuitenkin siirtymässä uudelleen aloitettavaan yödialyysiin takaisin Kirurgille.

Marja-Leena Muravjov (*kuva ylhäällä oik*) on ollut Sourassa vasta vähän aikaa. Dialyysin alussa hän teki kotona PD-dialyysia, mutta joutui ongelmien takia siirtymään hemodialyysiin.

-HD-hoito on sopinut minulle ehdottomasti paremmin, Muravjov kertoo.

-Kun PD-välineet olivat kotona, tuntui kotikin sairaalalta. Mielummin käyn muualla hoidossa, jatkaa Marja-Leena.

Muravjov siirrettiin Kirurgilta Souraan, koska sairaalan mielestä se olisi hänelle sopivampi paikka.

-Hoitajat ja hoito on Sourassa hyvää. Toivon kuitenkin, että potilaiden toiveet hoitopaikasta otettaisiin paremmin huomioon, sanoo Marja-Leena Muravjov vielä.

Kaiken kaikkiaan Soura vaikuttaa miellyttävältä ja yksilölliseltä hoitoyksiköltä. Ainakin potilaat ovat tyytyväisiä ja näköalot Johanneksen kirkolle upeat.

teksti ja kuvat:
Petri Inomaa

KESÄPÄIVÄT VAMMALASSA

Elinsiirtoväen Liikuntaliitto ELLI järjesti 16.-17.6. kesäliikuntapäivät Vammalassa ja Karkussa. Kauniista säästä huolimatta väki oli laiskasti liikkeellä ensimmäisenä päivänä. Toisena päivänä järjestetyt petankin SM-kilpailut saivat mukaan 12 joukkuetta ja kilpailijamäärä oli petankin pelaajien ansiosta yhteensä noin 60 henkilöä. Uumulaisia oli mukana vain sama määrä kuin Jukolassa oli veljeksiä.

Kaikki uumulaiset saivat vähintään yhden mitalin. Parhaiten menestyivät Paavo Koskenkorva ja Petri Monto yleisurheilussa, Anne Helander golfissa, Asko Räsänen yleisurheilussa, Erik

Lintula sulkapallossa sekä Jorma Wilén puolisonsa kanssa kyykässä. Yleisurheilussa oli eniten kilpailijoita superveteraanien sarjassa. Kyykässä oli mukana kolme joukkuetta, jotka kaikki voittivat yhden ottelun. Ristiinpelaamisen vuoksi Uumun kaksi joukkuetta jäivät hopealle ja pronssille.

Kilpailut jättivät varsin vaisun vaikutelman. Mitä olisi tehtävä? Onko yksi ratkaisu se, että SM-kilpailut järjestetään jonkun muun tapahtuman yhteydessä? Asiaa kannattaa pohtia.

AR

Helsingissä järjestettiin kesäkuussa kansainvälinen EURO-PD-konferenssi. Tilaisuudessa julkaistiin tietoja HUSissa tekeillä olevasta tutkimuksesta. Tutkimusta suorittavat Porvoon sairaalaan sisätautien ylilääkäri, nefrologian erikoislääkäri Raija Malmström sekä Kirurgin Nefrologian poliklinikan ylilääkäri Eero Honkanen.

Tutkimuksessa käsitellään dialyysipotilaiden elämänlaatua ja toisaalta eri hoitomuotojen kustannuksia.

Elämänlaatu

Elämänlaadun tutkimiseen käytettiin Suomessa kehitettyä 15D-elämänlaatumittaria. Mittarissa on 15 ulottuvuutta, jotka ovat liikkuminen, näkö, kuulo, hengitys, nukkuminen, syöminen, puhuminen, eritystoiminta, tavanomaiset toiminnot, henkinen toiminta, vaivat ja oireet, masentuneisuus, ahdistuneisuus, energisyys ja sukupuolielämä. Mittauksen kohteena olevat täyttävät kyselylomakkeen rastittamalla kultakin ulottuvuudelta sen tason, joka parhaiten kuvaa heidän terveydentilaansa kyseessä olevana päivänä.

Tutkimuksessa kävi ilmi, että sairaalassa hoidettavien potilaiden elämänlaatu oli selvästi huonompi kuin kotona tai satelliittiasemilla hoidettavien potilaiden elämänlaatu. Tämä johtuu osaltaan siitä, että sairaalassa hoidettavat potilaat ovat vanhempia ja sairaampia kuin kotona hoidettavat. Vatsakalvodialyysi ja hemodialyysi olivat HUSin alueella elämänlaadun osalta samanveroisia.

Hoitomuodot, joissa potilas itse enenevässä määrin osallistuu saamaansa hoitoon, ovat yleistymässä. Kansainvälisten tutkimusten mukaan omatoiminen hoito parantaa sekä potilaan ennustetta että elämänlaatua. Samalla yhteiskunnan kustannukset laskevat potilasta kohti.

Tutkimuksen mukaan omatoimiset dialyysimuodot ovat myös kokonaiskustannuksiltaan edullisimpia. Kotidialyysi maksaa noin 40 000 euroa vuodessa potilasta kohti. Sairaalassa tehtynä hoito saattaa maksaa lähes kaksinkertaisesti. Säästöt ovat mittavia, koska dialyysipotilaiden määrän ennustetaan kasvavan noin viiden prosentin vuosivauhdilla. Myös potilaan elämänlaatu paranee, kun hänen ei enää tarvitse käydä sairaalassa hoidossa kolme kertaa viikossa. Vain sairaimmat potilaat hyötyvät hoidosta sairaalanomaisissa olosuhteissa.

Vaikka suurin osa dialyysipotilaista voi hyvin, ovat depressio ja muut psyykkiset oireet yleisiä nuorilla ja keski-ikäisillä dialyysipotilailla. Meneillään olevassa tutkimuksessa 25-44-vuotiaista potilaista yli 20 % koki itsensä masentuneeksi. Dialyysipoti-

Kotidialyysillä elämänlaatua ja vähemmän kustannuksia

laiden depression syihin ja hoitoon joudutaan tulevaisuudessa paneutumaan yhä enemmän

Kotidialyysi mahdollistaa normaalin elämän

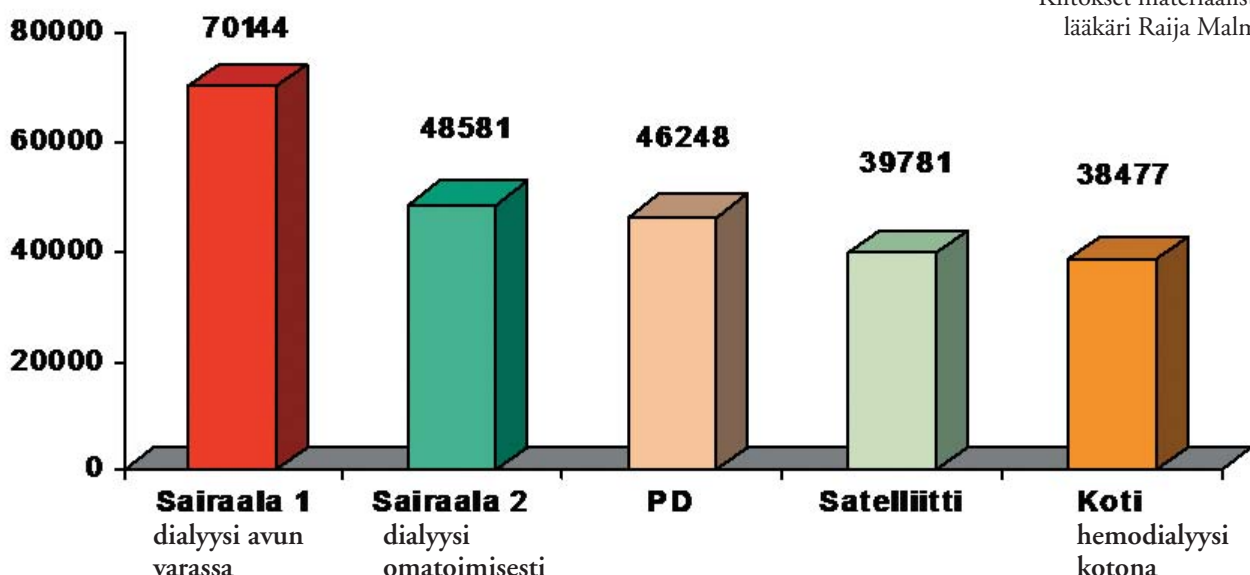
Tavallisin kotona tehty dialyysihoito on ns. vatsakalvodialyysi (PD). Siinä dialyysineste valutetaan liuospuussista vatsapeitteiden läpi kulkevan pehmeän muovikatetrin kautta vatsaonteloon. Vatsakalvodialyysissa oma keho toimii suodattimena. Dialyysineste huuhtelee vatsakalvon läpi vesi, suolat ja kuona-aineet, jotka poistuvat nesteen mukana täyttöpussiin. Hoidon voi toteuttaa yöllä konehoitona, jolloin hoito vähiten häiritsee päivän rytmiä. Toinen mahdollisuus on tehdä 4-5 pussinvaihtoa päivän aikana käsin. Tällöin hoidon voi tehdä lähes missä tahansa. Koulutus vatsakalvodialyysiin kestää vain muutaman päivän.

Vatsakalvodialyysin lisäksi myös koneellinen nk. hemodialyysi soveltuu hyvin kotona tehtäväksi hoidoksi. Hemodialyysissa käytetään konetta, joka pumppaa veren suodattimen (keino-munuaisten) läpi poistaen samalla ylimääräistä nestettä sekä kuona-aineita.

Työssäkäynti ja muu sosiaalinen elämä on kotona tehtävissä hoidoissa selkeästi helpointa järjestää. Kun katsotaan asiaa koko yhteiskunnan kannalta, ovat omatoimiset hoidot kotona ja satelliiteissa kustannuksiltaan toistensa kanssa vertailukelpoisia. Jos asiaa katsotaan sairaalan kannalta, on vatsakalvodialyysi edullisinta, koska suurin osa sen kustannuksista menee KELAn kautta.

Yhä yleistyvän ykkös- tai kakkostyyppin diabeteksen komplikaationa voi syntyä munuaistauti. Sen seurauksena, kuten myös hyvien hoitotulosten myötä, dialyysipotilaiden määrä lisääntyy. Parhaassa tapauksessa Suomen eri alueiden tulisi pystyä tarjoamaan potilailleen kaikkia eri dialyysihoitomuotoja. Matkakustannukset tulee myös huomioida kustannuksia arvioitaessa. Tässä tutkimuksessa ne vaihtelivat keskimäärin 420 eurosta 6700 euroon vuodessa potilasta kohti riippuen hoitomuodosta

Kiitokset materiaalista erikoislääkäri Raija Malmströmille

BOLLYWOOD

kohtaa sosialistisen realismin ja harjoittaa ikärasismia

Kirjoittaja on vammainen eläkeläinen ja kiertävissä dialyysipotilas. Kieltäytyy paljastamasta henkilöllisyyttään. Kirjalija vakuuttaa, että kaikki tapahtumat ovat keksittyjä. Mahdolliset yhtäläisyydet oikeiden henkilöiden tai tapahtumien kanssa ovat vain lukijan mielikuvituksen tuotetta. (Toimitus ei vastaa aukeaman sisällöstä)

Toimitus on informoinut palautteesta. Eräs sairaanhoitaja piti kirjoituksia surullisina ja eräs lääkäri kovin rohkeina. Henkilöllisyykskin on herättynyt arvailuja. Totean tähän vaan, että sitä saa mitä tilaa ja lotossakin olisi kiva voittaa.

Toiseksi haluan todeta kaikille kaupallisten tiedotteiden tuottajille, että en ole kiinnostunut alapään happamuudesta, takapään kutinasta enkä yläpään proteesien hölskyemisestä.

Siis Daa...

Pohjoismainen hyvinvointivaltio on kehittynyt huippuunsa. Tai kai oli? Silloin kun oli lottovoitto syntyä Suomeen tai mahdotonta saada autoa ensimmäisessä katsastuksessa läpi tai löytää kaupasta tomaatteja talvella.

Nykyisen sosiaalisen lintukodon KELA voittaa sosialistisen realisminkin. Kremlissä asiakaspalvelukoulutuksen saaneet virkailijat saavat Kafkan romaanin näyttämään tarinalta maitopurkin kyljessä. Iloinen lehmä-täti antaa maitoa, kun Kelan täti vie vaikka tuttipullon suusta.

Harva laitos pystyy kokonaan toimimaan periaatteella ”asiakas on aina väärässä”. Finnair yritti aikoinaan, mutta maailman

muutos pakotti noidatkin nauru-terapiaan.

Suomen Posti, nykyään Tillatella, pyörii varmaan puoliksi KELAn kirjeiden varassa. Parhaimpana päivänä tuli kolme kirjettä samasta asiasta. Ensimmäisessä vaadittiin kaikkia asumistuen asiakirjoja uudelleen. Toisessa ilmoitettiin, että lisääntyneiden tulojenne takia, asumistuen pudotusta harkitaan – palauttakaa oheinen kommenttilomake. Siis he harkitsevat tuen pudottamista ja pyytävät minun mielipidettäni asiasta???

(Ottakaa ihmeessä – haluatteko myös tuhkat pesästä?) Kolmannessa kerrottiin, että pienemmämme asumistukeanne 58 euroa kuukaudessa, koska tulonne ovat nousseet 12 euroa kuukaudessa...

Seuraavaksi siis KELAn toimistoon. Virkailijan ainoa neuvo oli, että hän voi ottaa kopiot. En kyllä vielä tiedä mistä. Lähetin sitten kommenttini KELAlle. Vieläkin poskia kuumottaa. Ilmeisesti vastaus kelpasi, koska puoleen vuoteen tästä asiasta ei ole kuulunut mitään.

Seuraavaksi keksittiin hoitotuki. Eihän sitä nyt noin paljoa voi maksaa. Vähennetään puolet pois, jos ei tulevan vuoden hakemukseen löydy edellisen vuoden kuitteja. Hakemuksessa siis halutaan arviota tulevan vuoden kuluista, mutta edellisen vuoden kuitteja. Viime vuonna olin hoidossa osastolla vaan 4 päivää, mutta entä jos olen ensi vuonna 40? Otanko 4 päivän kuitista 10 kopiota? Fysikaalinen hoito olisi hyväksytty seuraavan vuoden arvioon, jos olisi löytynyt kuitit edelliseltä vuodelta. Kun toimitin KELAan lähetteen hoitoon lääkäriltä, kulut hylättiin, koska eivät ole pääasiallisen sairauden hoitamista. Eli kuitit ovat sairauden hoitoa, lähete ei.

Ja tätä rataa. Joka asiasta uusi kirje ja selvityspyyntö. Lopulta 10 sivuinen kirjelmä liitteineen valituslautakunnalle. Tähän käytetyllä työajalla olisi jo maksettu minulle kaksinkertaista tukea ja rakennettu kymmenen kaivoa Afrikan kuivuusalueelle.

Eläköön nykyajan DDR! Vai eikö kesän huippu uutisiin kuulunut Stasi-arkistot?

Onko hyvinvointivaltiosta enää mitään jäljellä? Puuttumatta mitenkään poliittiseen puoleen ja lupauksiin ei ole kohta enää hupaisaa lukea henkilökuntapulan vuoksi suljetuista osastoista. Kesä uutisten varma hittiskandaali on sijaispula, mikäli mikään paikkakunta ei löydä leijonaa metsästään, tappajahauki syö miehen varpaita tai mehiläiset saarra perhettä kotiinsa.

Ikärasismia

Ekä kyseessä on sukupolvien välinen kuilu? Ennen työn teki yksi hoitaja ja nyt tuntuu, ettei useampikaan nykyuori pysty samaan. Kulkeeko kehitys väärään suuntaan? Nykyajan nuorison työmoraalihan on jo kuuluisa. Paskatyöhön kuuluvat kaikki paitsi tietokonepelien ohjelmoija ja konsultti, jonka toimenkuvaa kukaan ei ymmärrä, mutta palkka juoksee. Ja colaa kuluu, jollei ole liian hapokasta.

Mitä jos ennen yksi hoitaja hoiti luotettavasti kaiken ja ehti olla vielä empaattinen, kannustava ja positiivinen. Ihan kuin olisi oikeasti välittänyt potilaista...

Ensimmäinen kysymys oli: ”Mitä kuuluu?” Ja tuntui jopa siltä, että asiasta oltiin kiinnostuneita. Nykyään kysytään ihan jotain muuta, eikä kuitenkaan ehditä kuunnella

Ennen hoitaja ehti varmistaa, että lääkärin latinasta tuli ymmärrettyä kaikki ja kaupan päälle vielä muutama käytännön neuvo. Jos nyt erehtyy kysymään jotain, vastauksena on ”en tiedä”. Purkansyönti onneksi hoituu hyvin, ajanvaraus välttämättä ei!

Se entinen hoitaja hoiti noin sata asiaa samanaikaisesti, nykyinen ei ehdi hoitaa normaaleitakaan hoitoja, kun burn out hoitaa hommat ja ollaan ihan kaput.

Ennen puhelin saattoi soida ihan vaan hoitajan varmistuessa, että kaikki on hyvin. Nyt se ei soi, vaikka pitäisikin ilmoittaa lääkärin määräyksestä hoitoon liittyviä asioita. Esimerkiksi sellainen mitätön asia, kuin että kyseessä ei ollutkaan rutto ja potilas on laitettu takaisin siirtolistalle...

Ennen oli turvallinen olo, koska tiesi, että aina voi ottaa yhteyttä ja joku välittää ja auttaa. Nyt saa olla vapaasti hunningolla ja korkeintaan käydä tukemassa hoitohenkilökuntaa ja auttamaan heitä jaksamaan.

Siitä tietää, että on vanha, kun nykyuoriso on yhtä vierasta kuin kiinalaisen talonpojan elämä...

Onko peilin vika jos naama on ruma?

Ei kai ihan kaikesta voi hoitohenkilökuntaakaan syyttää. Taas saa, mitä tilaa. Ja metsä vastaa niin kuin sinne huudetaan. Minulle metsä ei kyllä pahemmin ole puhunut, mutta en ole puita halailnutkaan. Enkä aiokaan. Ja jos joku kuulee metsän useastikin juttelevan, kehotan vähentämään niitä sinisiä tabletteja!

Onko potilaan oikeus kiukutella rajoitettu? Pitääkö osastolla olla kiltisti, vastaanotolla hiljaa ja hoitoon osallistumisessa mykkä? Vai saako räyhätä, ulista ja heitellä tavaroita? Viimeksi heräsin leikkurin heräämössä siihen, kun hoitaja huusi jollekin potilaalle. ”Olkaa te hiljaa! Jos te ette huuda meille, me emme huuda teille!” Katsoin parhaaksi pistää silmät kiltisti kiinni ja jatkaa unia.

Potilashan se kuitenkin on asiakas ja vaivainen. Kai jonkin asteinen äänekkyyskin on sallittua. Vai onko empatia poistettu hoito-ohjelmasta?

Lääkärin kanssakin tulee toimeen, jos vaan muistaa olla samaa mieltä. Kerrankin totesimme erään tohtorin kanssa tiukan neuvottelun päätteeksi, että tavoitteena on löytää hoidossa keskitie lääketieteellisen optimin ja potilaan elämän mielekkyyden välillä. Jepulis! Kuulostipa hienolta. Käytännössä siis lääkärin kanta... Neuvottelu jatkui, ja päättyi tuttuun ”haluaisitko-tavata-psykiatrin-?” –kysymykseen.

Lääketieteellisesti on tietenkin kyseenalaista, että potilas voisi tietää, mikä hänelle on parasta. Ehkä kuitenkin joskus... Miksi tuntuu siltä, että kun varpaaseen sattuu, lääkäri on kiinnostunut korvasta. Ja kun seuraavaksi korvaankin jo sattuu, on kohteena pallea?

Entä miksi tuntuu, että vointi on riippuvainen lääkäristä? Suunnilleen samoilla arvoilla ensimmäinen on sitä mieltä, että viikatemies lähestyy uhkaavasti. Toinen on sitä mieltä, että kyllä tästä vielä virkamies tehdään - rauhallisesti vaan. Ja kolmas tuumaa, että tässä onkin varsinainen ihmemies - paremmin ei voisi mennä!

Ei tässä saippuaoopperassa pisy kukaan mukana.

Ei ainakaan sairaskertomuskansio. Onneksi se ei ole enää räjähtänyt kasa papereita vaan upeasti sähköinen. Siinä sitä sähköä onkin, kun lääkäri hurauttaa osastolla ohi tietokonevaunusta roikkuen. Perässä säntäilevät kandit ja apulaislääkärit

eksynyt katse silmissä. Hoitaja raukka yrittää siinä sivussa saada ylös jonkun tolkullisen määräyksen -samalla kun vaihtaa naapurin tippaa, luuttuaa lattia, rauhoittelee edellistä potilasta ja jakaa vielä aamiasita. Ruudulla vilkkuvat koetulokset, röntgenkuvat, lausunnot, tauolla katsotut pornosivut, kesken jäänyt pasianssi ja pillastunut sydänkäyrä.

–”Siis mikä potilas? Ai niin, siinä sängyssä? Hetki vaan, katson koneelta!” Karavaani vyörähtää eteenpäin kuin mustalaisleiri muuttamassa taivaaseen.

Pää pensaassa

Mitä siis tehdä, kun hoitajat ovat Norjassa, hammaslääkäri sijaitsee Tallinnassa ja oma lääkäri tulee Bulgariasta - ei millään pahalla. Lisää palkkaa ja luontaisetuja?

Toisaalta ei kai nykyuorisoakaan voi syyttää. Lentoemäntänä saa sentään nahkahansikkaat kumikäsineiden sijasta ja siivota oksennuksia 10km korkeudessa. Lisäksi pääsee hierontaan Thaimaassa, ostoksille Hong Kongissa, ripsien laittoon Osakassa ja aurinkoon Miamissa. Kyllä se Kontulan Siwan ja Marian vaippaosaston voittaa. Empatiakin rajoittuu siihen montako gintonicia ehtii nauttia Pariisin lennolla kusematta housuihinsa.

Helpoin ratkaisu olisi, jos ei olisi potilaita ollenkaan! Kaikki lopettaisivat sairastamisen. Minä ainakin suostuisin heti. Ei ole hoitohenkilökuntapulaa, jos ei ole potilaita.

HUS on tullut suurin piirtein samaan tulokseen. Ensimmäinenä askeleena julkaistiin tutkimus, jonka mukaan kotona tehty dialyysi on huomattavasti halvempaa kuin sairaalassa tehty. Jumanhuitsikka sentään! Minä olisin tehnyt saman tutkimuksen paljon halvemmalla. Onhan se jauhelihakastikekin halvempaa, kun sen kotona itse vääntää eikä mene ravinteliin syömään.

Toiseksi HUS keksi, että ulkoistetaan palveluja. Taas on potilaat poissa silmistä. Kyllä on helppoa! Strutsi keksi saman jo satoja vuosia sitten: pää hiekkaan ja paha maailma katoaa näkyvistä.

Seuraavaksi voidaan vaikka sulkea koko sairaala! Taas katoaa monta tuhatta potilasta kerta heitolla. Tilalle voisi avata vaikka hotellin tai yksityisen vanhusten hoivakodin. Lisää idän eksotiikka Helsinkiin: Katajanokalla voi jo pöpyä vankilahotellissa – Kaartinkaupungissa kohta Neuvostoajan sairaalahotellissa.

**tietoa
tukea
toimintaa**

Liity UUMUn jäseneksi

Oletko vastasairastunut ja täynnä kysymyksiä?

Pohditko mitä hoitoja on olemassa ja miten selviät niistä?

Mitä kokemuksia muilla sairastuneilla on?

Oletko sairastanut pitkään ja haluaisit hengähtää?

UUMU haluaa olla kaikissa tilanteissa tukenasi ja apunasi. Yhdistyksen palvelut ovat sinua ja lähimmäisiäsi varten.

Yhdessä hankittu tieto ja muiden potilaiden vastaavat elämäntilanteet auttavat sinua ja koko perhettäsi uudenlaisen elämän alkuun.

Uudenmaan munuais- ja maksayhdistys UUMU ry:n jäsenenä:

- Voit tavata ihmisiä, jotka ovat kokeneet saman kuin sinä
- Saat tukea potilastovereiltasi
- Myös lähimmäisesi ovat tervetulleita toimintaan
- Voit vaikuttaa ja saada lisää tietoa
- Voit hakea taloudellista tukea suuriin sairauskustannuksiin.
- Saat Uumunen-lehden 4 kertaa vuodessa
- Saat Munuais- ja maksaliiton Elinehto-lehden 4 kertaa vuodessa
- Voit osallistua Uumun järjestämille retkille jäsenhintaan
- Liiton kuntoutumiskurssit ovat käytettävissäsi
- Voit osallistua Uumun liikuntatoimintaan
- Saat tukea omaehtoisen liikunnan kustannuksiin

Jäsenmaksu vuonna 2007 on 15 euroa.

Jäseneksi voit liittyä:

- soittamalla toimistoon (09) 440 094
- sähköpostilla sihteeri@uumu.fi
- täyttämällä lomakkeen internetissä www.uumu.fi

Ihmiseltä ihmiselle -tukea ja yhdessäoloa

sairashuumoria

TULE TEKEMÄÄN UUMUNEN-LEHTEÄ

KERRO TARINASI

Lehden yksi tarkoitus on jakaa oma-kohtaisia kokemuksia potilailta ja omaisilta. Kerro oma tarinasi ja kokemuksesi sairastamisesta. Miten sairaus on vaikuttanut sinuun ja läheisiisi?

Toimitus auttaa sinua mielellään kirjoittamisessa. Voimme tulla haastattelemaan sinua tai lähettää vain kysymyksiä. Voit kirjoittaa ihan vapaamuotoisesti. Nimimerkin käyttö on sallittua.

Jaa tarinasi lehden välityksellä - voit huomaamatta auttaa jotakuta toista. Ota kuitenkin yhteys päätoimittajaan ennen kirjoittamista.

RETKILLÄ MUKANA

Jäsenretkillä mukana olevilta olisi mukava saada muistoja retkistä, niin ku-

via kuin kertomuksiakin. Kirjoita koko juttu tai lähetä toimitukseen mukavia yksityiskohtia.

MIELIPITEITÄ

Haluatko kiittää tai moittia? Onko sinulla ideoita ja ajatuksia, jotka haluat jakaa muiden kanssa?

Kirjoita Uumusen Mielipiteitä-palstalle. Kirjoittaa saa mistä haluaa, mutta mielellään lyhyesti. Kirjoita omalla nimelläsi tai nimimerkillä. Toimitus käsittelee kaikki viestit ehdottoman luottamuksellisesti.

VALOKUVAUS

Kun kuvaat lehteen, valitse aina kameran asetuksissa paras mahdollinen laatu ja suurin mahdollinen koko!

MUKAAN TOIMITUKSEEN

Tule mukaan kirjoittamaan juttuja jäsenistöstä, hoitohenkilökunnasta ja muista sidosryhmistä tai muuten vain tutkivan journalismin aiheista.

Sinun ei tarvitse olla kirjoituksen ammattilainen, riittää että kynä pysyy kädessä ja olet innokas raapustamaan tekstiä. Tarvittaessa voimme viimeistellä juttusi yhdessä.

PALAUTE

Kaikki palaute on tervetullutta. Kerro mikä ei kiinnosta tai mistä haluaisit lukea lisää. Onko sinulla juttuaiheita.

Palautteen voi lähettää, mailata tai soittaa päätoimittajalle tai toimistoon

yhteystiedot

Uudenmaan munuais- ja maksayhdistys UUMU ry

Njur- och leverföreningen i Nyland rf

Runeberginkatu 15 A 1
00100 Helsinki

Puh. (09) 440 094
Fax (09) 454 4176

sihteeri@uumu.fi
www.uumu.fi

Toimisto ma-pe 10-14

Osoitteenmuutos joko Uumun kotisivuilla tai soitto toimistolle.

Yhdistyksen jäsenmaksu vuonna 2007 on 15,00 euroa.

Tilinumero Nordea
102830-1511765

Munuais- ja maksaliitto ry

Keskustoimisto

Pohj. Hesperiankatu 5 A 1
00260 Helsinki

(09) 434 2270
(09) 454 100 75

palveluaika
klo 9.30-15.00

www.musili.fi

Etelä-Suomen aluesihteeri

Marjukka Miettinen
(040) 5240 674

marjukka.miettinen@
musili.fi

Uumunen-lehti

Julkaisija
Uudenmaan Munuais- ja maksayhdistys
UUMU ry

Ilmestyy 4 kertaa/vuosi.
Levikki 1300

päätoimittaja ja taitto
Petri Inomaa

uumunen@uumu.fi

(040) 7666 537
(09) 146 4628
Leikosaarentie 19 B 50
00990 Helsinki

Koko
A4 (210x297 mm)

Värit
4/4 CMYK

Materiaalivaatimukset
TIFF tai JPG-tiedosto
Vähintään 300dpi
CMYK värit

Painopaikka
I-Print Oy

Teollisuustie 24
60101 Seinäjoki
(06) 418 6750

Ilmoitushinnat

www.uumu.fi/uumunen.htm

Takakansi
1/1 sivu 370 e

Sisäkannet
1/1 sivu 340 e

Muut sivut
1/1 sivu 310 e
½ sivu 170 e
¼ sivu 90 e
1/8 sivu 40 e

Mainos joka numerossa
alennus 10%

Julkaisuaikataulu
lehti 1
aineisto 05.01.2007
ilmestyy viikolla 4

lehti 2
aineisto 05.04.2007
ilmestyy viikolla 18

lehti 3
aineisto 15.08.2007
ilmestyy viikolla 36

lehti 4
aineisto 12.10.2007
ilmestyy viikolla 45

Elinsiirron ansioista elämämme jatkuu täysi- painoisena

**Uusin tieto elämän puolesta
– olemme johtava
elinsiirtolääkkeiden kehittäjä**

Novartis kuuluu maailman johtaviin lääkealan yrityksiin. Tutkimusalueitamme ovat mm. elinsiirrot, keskushermoston sairaudet, sydän- ja verisuonitaudit, syöpätaudit, ihotaudit, ruoansulatuskanavan sairaudet, hormoni- korvaushoidot, osteoporoosi, allergia ja diabetes.

Päämäärämme on edistää hyvinvointia ja terveyttä kehittämällä ja markkinoimalla innovatiivisia lääkkeitä.

Lisätietoja

www.novartis.fi

 NOVARTIS